

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Hyvinvointiyrittäjien tuen tarpeet toiminnan alkuvaiheessa

Kuparinen, Sanna

Suomi, Marika

2012 Laurea Lohja

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Lohja

Hyvinvointiyrittäjien tuen tarpeet toiminnan alkuvaiheessa

Sanna Kuparinen
Marika Suomi
Hoitotyön koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2012

Sanna Kuparinen ja Marika Suomi

Hyvinvointiyrittäjien tuen tarpeet toiminnan alkuvaiheessa

Vuosi 2012 Sivumäärä 56

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, millaiset ovat hoivayrittäjyyden lähtökohdat ja miten hoivayrittäjien erityistarpeet on huomioitu. Lisäksi selvitettiin uusien hoivayrittäjien tukimuotoja ja kartoitettiin niiden kehittämistarpeita.

Tutkimus toteutettiin haastattelemalla Koko- ja Pumppu-hankkeen alueelta hoiva-alan yrittäjiä (n = 11). Tutkimus oli laadullinen. Tutkimus toteutettiin tutkimustyyppisenä ja analysoitiin sisällönanalyysilla.

Tutkimustuloksista ilmeni, että hoivayrittäjyyden lähtökohtana oli auttamisen halu, joka pitkän työkokemuksen tuella, tilaisuuden auetessa avasi tien yrittäjyyteen. Hoivayrittäjyydeltä odotettiin haasteellisuutta ja mahdollisuutta auttaa asiakasta. Myös raha motivoi hoivayrittäjää. Hoivayrittäjyyden erityispiirteistä hoivayrittäjät kokivat auttamisen halun ja rahan yhdistämisen olevan hankalaa. Varsinkin aloittavalle yrittäjälle perheen ja työn yhdistäminen oli haasteellista. Rahoitusongelmia ei hoivayrittäjillä kuitenkaan ollut. Verkostoituminen koettiin tärkeäksi, ja siitä oli apua myös työn psyykkiseen kuormittavuuteen. Hoivayrittäjillä oli tulosten mukaan vahva ammatillinen osaaminen; enemmistö ei kokenut tarvitsevansa päivitystä osaamiseensa. Eniten hoivayrittäjät kaipasivat tukea kokeneemalta yrittäjältä ja verkostoitumista yritystoiminnan alkuvaiheessa. Lisäksi kaivattiin instanssia, josta olisi saanut kaiken tarvittavan tiedon yhdestä paikasta. Tukimuodoista tutuimpia olivat erilaiset lainamahdollisuudet ja starttiraha.

Johtopäätöksinä voitiin todeta, että yrittäjät kokivat haasteelliseksi pitää käynnissä hoivayritystä, koska laatuvaatimukset ovat kasvaneet. Kunnat ohjaavat hoivayrittäjien toimintaa kilpailutusten määräysten kautta. Kilpailutukset koettiin haasteellisiksi ja aikaa vieviksi. Vaikka isot yritykset valtaavat alaa, on enemmistöllä hoivayrittäjistä silti suunnitelmissa laajentaa omaa toimintaansa.

Jatkotutkimuksen aiheena olisi kiinnostavaa selvittää, miten toteuttaa hoivayrittäjien toivoma hoivapuolen instanssi, josta saisi kaiken tarvittavan tiedon. Koska hoivayrittäjien yrityshautomoa ei enää sellaisenaan ole, voisi tietopakettien kenties toteuttaa virtuaalisesti. Myös tutkimuksesta pois jääneiden, lopettamassa olevien hoivayrittäjien kokemukset lopettamiseen johtaneista syistä olisi tärkeä ja mielenkiintoinen jatkotutkimusaihe.

Asiasanat: hoivayrittäjä, hoivayrittäjyys, yrittäjyys, tuen tarve, tukimuodot, hyvinvointi.

Sanna Kuparinen and Marika Suomi

The support needs of wellness entrepreneurs at the beginning of their activities

Year	2012	Pages	56
------	------	-------	----

The purpose of this thesis was to research what the starting points for nursing entrepreneurship are and how the specific needs of the entrepreneurs are taken into account. The thesis also includes research on the forms of support for nursing entrepreneurs and it maps out the needs for development of the field in question.

The study was carried out by interviewing entrepreneurs of the nursing sector that take part in the projects Koko and Pumpu (n = 11). The study was qualitative, research-based and subjected to a content analysis.

The results of the study showed that the starting point for nursing entrepreneurship was the will to help, which with the support of extensive work experience and the right opportunity, opened the way to entrepreneurship. Nursing entrepreneurship was expected to offer challenges and the possibility of helping customers. Money was also found to be a motivator for the entrepreneurs. In terms of specific characteristics of the sector, the entrepreneurs considered combining the will to help and money difficult. Combining family and work was especially challenging for beginning entrepreneurs. Nursing entrepreneurs were, however, not found to have funding difficulties. Networking was considered to be important and also helpful for lessening the psychological burden of the work. The results showed nursing entrepreneurs to possess strong professional skills; the majority did not consider updating their skills necessary. The wishes expressed most frequently were support from experienced entrepreneurs and networking at the start of the entrepreneurial activity. The entrepreneurs also expressed the wish for a single entity where all needed sector-related information could be obtained. The most familiar forms of support were loan opportunities and the start-up grant.

The conclusions were that the entrepreneurs considered it challenging to sustain a nursing business, because the quality requirements have increased. Municipalities steer the activities of nursing entrepreneurs with competition provisions. Tenders were perceived as challenging and time consuming. Even though large enterprises are taking over the sector, most of the nursing entrepreneurs intend to expand their own activities.

An interesting follow-up to this study would be to research how a single entity for all sector-related information that the entrepreneurs expressed a wish for could be realised. A business incubator for nursing entrepreneurs does no longer exist per se, but it might be possible to realise the information package in a virtual environment. An interesting and important topic for further research would also be the reason for business closure of entrepreneurs who did not partake in this study and are closing down their businesses.

Keywords: nursing entrepreneur, nursing entrepreneurship, entrepreneurship, support need, wellness.

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Pumppu- ja Koko-hanke.....	7
3	Teoreettinen viitekehys.....	8
	3.1 Hyvinvointi	8
	3.2 Yrittäjyys	9
	3.3 Hoivayrittäjyys.....	11
	3.4 Tuen tarve ja tukimuodot	14
	3.5 Palvelun tuottajien tarjoamat tukimuodot	14
4	Tutkimuskysymykset.....	20
5	Tutkimuksen toteutus	21
	5.1 Aineiston keruumenetelmä	22
	5.2 Teemahaastattelu.....	23
	5.3 Aineiston analyysi	24
	5.4 Opinnäytetyön eettisyys ja salassapito.....	25
	5.5 Luotettavuus	26
	5.6 Tutkimuksen aikataulu, kustannukset ja raportointi	27
6	Tutkimusaineiston analyysi.....	28
	6.1 Tutkimustulokset	30
	6.1.1 Taustatiedot.....	30
	6.1.2 Millaiset ovat hoivayrittäjyyden lähtökohdat?	32
	6.1.3 Millaista tukea kaipaavat tai olisit kaivannut yrityksen perustamisvaiheessa?	33
	6.1.4 Millaisia tukimuotoja yrittäjille on tarjolla?.....	33
	6.1.5 Miten hoivayrittäjien erityistarpeet on huomioitu?	34
	6.1.6 Miten tukimuotoja tulisi mielestäsi kehittää?.....	36
7	Johtopäätökset	37
	Lähteet	41
	Kuviot	45
	Kuvat	46
	Taulukot	47
	Liitteet.....	48

1 Johdanto

Hoivayrittäjyys on maassamme kasvava yrittäjyyden ala, jota on Suomessa tutkittu melko vähän. Ensimmäiset julkaistut tutkimukset ovat 1990-luvun puoliväliltä. Aiheen tutkiminen on kuitenkin tärkeää, sillä sosiaali- ja terveyspalvelut eivät yksinään tule riittämään kasvaviin hoivan tarpeisiin tulevaisuudessa väestön ikääntyessä ja palvelutarpeen kasvaessa. Hoivayrittäjyyden kehittämiseksi on tärkeää saada jatkuvasti uutta tutkimustietoa asiasta. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 6-11.)

Olemme molemmat yrittäjätaustaisia sairaanhoitajaopiskelijoita ja tämä aihe herätti kiinnostuksemme lähteä selvittämään oman alan mahdollisuuksia yritysmaailmassa. Tutkimukselle oli tarvetta, sillä hoivayrittäjyys on kasvanut viime vuosina nopeasti. Sosiaali- ja terveyspalvelujen muutokset lisäävät osaltaan aiheen ajankohtaisuutta.

Opinnäytetyömme aiheena ovat hyvinvointiyrittäjien tuen tarpeet toiminnan alkuvaiheessa. Tutkimus perustuu teoreettiseen viitekehykseen, jonka keskeisiä käsitteitä ovat: hoivayrittäjyys, yrittäjyys, hyvinvointi, tuen tarve ja tukimuodot.

Työ kuuluu Pumppu- ja Koko-hankkeeseen. Koko-ohjelman tarkoituksena on hankkeen alueen kilpailukyvyyn parantaminen. Koko-hanke toimii Länsi-Uudenmaan alueella. Siihen kuuluu kahdeksan kuntaa: Hanko, Inkoo, Karjalohja, Karkkila, Lohja, Nummi-Pusula, Raasepori ja Siuntio. Ohjelma on käynnistynyt vuoden 2010 alkupuolella ja jatkuu aina vuoteen 2013 asti. (Koko 2011.)

Pumppu-hanke on Koko-hankkeen hyvinvointiverkoston yhteistyöstä alkunsa saanut hanke. Pumppu-hankkeen tavoitteena on kehittää monituottajuutta ja asiakaslähtöisyyttä. (Saarinen 2011.) Pumppu-hankkeeseen kuuluu Laurean osahanke, johon myös opinnäytetyömme kuuluu. Laurean osahankkeen tavoitteena on ”hyvinvointipalveluiden saumaton yhteennivominen kansalaisille mielekkäiksi, hoitopolun mukaisesti eteneviksi kokonaisuuksiksi.” (Laurea Cofi 2012.)

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, millaiset ovat hoivayrittäjyyden lähtökohdat ja miten hoivayrittäjien erityistarpeet on huomioitu. Lisäksi selvitettiin uusien hoivayrittäjien tukimuotoja ja kartoitettiin niiden kehittämistarpeita. Tutkimuksen tavoitteena oli hyvinvointiyrittäjien tuen tarpeen selvittäminen toiminnan alkuvaiheessa. Tutkimus toteutettiin tutkimustyypisenä ja tutkimusmenetelmänä oli laadullinen tutkimus. Aineisto kerättiin teemahaastattelulla ja analysoitiin sisällönanalysilla.

2 Pumppu- ja Koko-hanke

Tämä opinnäytetyö kuuluu Koko-hankkeeseen, joka toimii Länsi-Uudenmaan alueella. Koko on Työ- ja elinkeinoministeriön Koheesio- ja kilpailukykyohjelma. Siihen kuuluu kahdeksan kuntaa: Hanko, Inkoo, Karjalohja, Karkkila, Lohja, Nummi-Pusula, Raasepori ja Siuntio. Tämä ohjelma on käynnistynyt vuoden 2010 alkupuolella ja jatkuu aina vuoteen 2013 asti. Hanke rahoitetaan maakunnan kehittämisrahalla ja kuntien tuella. (Koko 2011.)

Koko-ohjelman tarkoituksena on alueen kilpailukyyn säilyttäminen ja kehittäminen, voimien yhdistäminen alueella, alueen työnjako ja fokusointi, alueen uudistumiskyky sekä logistiikka palveluiden järjestäminen. Koko-hankkeen tavoitteena on parantaa alueen kilpailukykyä keskittämällä ja tekemällä yhteistyötä naapurialueiden ja metropolialueen kanssa. Tarkoituksena on viedä eteenpäin vireää ja yhtenäistä talousaluetta. Tällä talousalueella yrittäjillä, asukkailla, oppilaitoksilla, muilla toimijoilla ja vierailijoilla on hyvät mahdollisuudet toimia ja yrittää. (Koko 2011.)

Pumppu-hankkeen tarkoituksena on kehittää ja edistää hyvinvointipalveluiden monituottaja malleja. Hyvinvointipalveluiden käyttö kasvaa koko ajan ja palvelut tulee turvata kaikille. Asiakkaat ovat entistä maksukykyisempiä ja heillä on yksilöllisemmät tarpeet. Nämä seikat osaltaan vaikuttavat siihen että hyvinvointipalveluilla on akuutti tarve uudistua. (Willner 2011.)

Pumppu-hanke on EAKR-rahoitteinen ylimaakunnallinen teemahanke. Etelä-Suomen maakuntien EU-yksikkö ja Päijät-Hämeen liitto toimivat rahoittajina. Hanketta toteutetaan vuosina 2011 - 2014. Pumppu-hankkeen tavoitteita ovat: alueellisten, monituottajuutta mahdollistavien palvelustrategioiden syntyminen, tukeminen ja toimeenpaneminen. Tavoitteena on myös monituottajuuden toimintatapojen kehittäminen ja käyttäjälähtöisten palvelukonseptien alulle saaminen, missä on saumattomasti eri tuottajien palvelut yhdistetty. Lisäksi tarkoituksena on tarvelähtöisyyden kautta vahvistaa käyttäjän roolia ja tiedonjakamista palveluprosessin aikana. Hyvinvointipalveluihin kehitetään uudenlaisia yhteistyökäytäntöjä ja prosesseja. Pumppu-hankkeen tuloksia voidaan hyväksikäyttää laajalla sektorilla. (Willner 2011.)

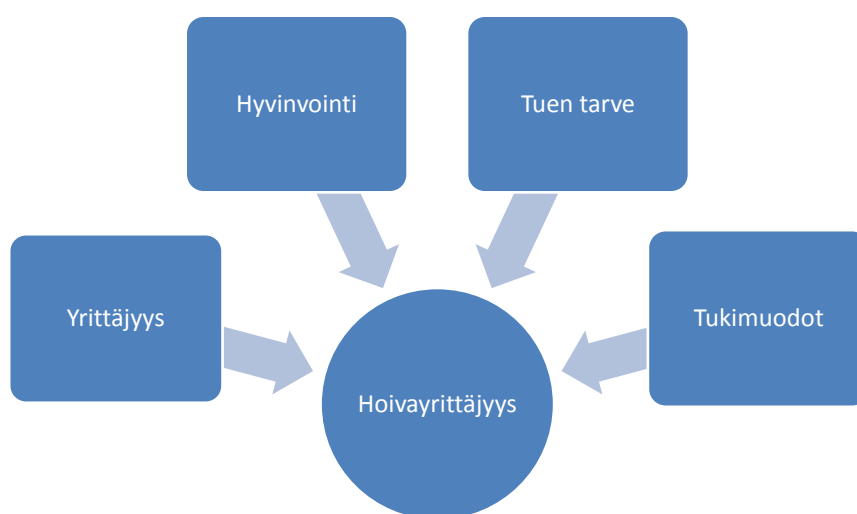
Pumppu-hankkeen koordinoinnista vastaa Innopark Programmes Oy. Hankkeessa ovat mukana Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Socom, Turun ammattikorkeakoulu, Turun yliopisto, Hämeenlinnan kaupunki ja Laurea-ammattikorkeakoulu. Hanke toteutetaan vuosina 2011 - 2014 EAKR Etelä-Suomen alueella. (Willner 2011.)

Pumppu-hankkeeseen kuuluvan Laurea osahankkeen tavoitteena on saumaton hyvinvointipolku. Hankkeessa keskitytään sydän- ja diabetespotilaisiin, syrjäytymisvaarassa oleviin työttömiin sekä vammaisten lasten ja nuorten perheisiin. Laurean osahankkeen tarkoitus on etsiä erilaisia tapoja siihen, miten hoitopolkua voidaan tukea ja saada aikaan mahdollisimman toimiva ja yhtenäinen hyvinvointipolku. Tällä tavoin ehkäistään syrjäytymistä ja saadaan motivoitua ihmiset sitoutumaan hoitoonsa. (Laurea cofi 2012.)

Laurean osahankkeen keskeiset käsitteet ovat saumattomuus, motivaatio ja valtaistaminen. Saumattomuudella tarkoitetaan asiakkaiden ja palveluntarjoajien välistä nopeaa ja toimivaa tiedonkulkua. Motivaatiolla taas tarkoitetaan, että saadaan sellaisia toimenpiteitä aikaan, joilla ihmiset huolehtivat omasta terveydestään. Valtaistamisella puolestaan on tarkoitus parantaa tilannetta siten, että asiakasta kohdellaan tasavertaisena. (Laurea cofi 2012.)

3 Teorettinen viitekehys

Tämän työn teorettisessa viitekehyksessä käytetyt käsitteet on havainnollistettu kuviossa 1.

Kuvio 1: Opinnäytetyön keskeiset käsitteet

3.1 Hyvinvointi

Jo Aristoteleen ajoilta on tutkittu hyvinvointia. Hänestä on alkanut tutkimusperinne, joiden avainsanoja ovat muun muassa hyvinvointi ja kukoistaminen. Eudaimonia on käsite

onnellisuudesta, joka tarkoittaa onnellista elämää. Sokratesta on lähtöisin etiikan ensimmäinen kysymys, miten meidän tulee elää. Tätä asiaa on pohdittu jo vuosituhansia ja jokaisella tutkijalla on omanlainen käsitys asiasta. Yksinkertaisuudessaan tämä tarkoittaa, että ihminen on onnellinen, kun hän pärjää elämässään niin kuin on suunnitellut. (Mattila 2009.)

Käsitteenä hyvinvointi on laaja ja moniulotteinen. (Siltaniemi, Perälähti, Eronen & Londen 2007, 9-10.) Aikaisemmin hyvinvointia mitattiin bruttokansantuotteella, mutta se on väistymässä ja tilalle on tulossa, miten välttää huono-osaisuutta (Kajanoja 2005). Hyvinvointiin vaikuttavat, miten eri perustarpeet ovat tyydyttyneet, ja millaisia resursseja yksilöllä on oman hyvinvoinnin toteuttamiseksi. Tutkimuksissa hyvinvointia määritellään stipulatiivisesti eli määritellään, mistä osista hyvinvointia omassa työssä käsitellään. (Siltaniemi ym. 2007, 9-10.) Tässä työssä hyvinvointia käsitellään hyvinvointiyrittäjyyden kautta.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön mukaan (2012) hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tulee lisätä turvallisuutta sekä ehkäistä syrjäytymistä ja köyhyyttä. Lisäksi terveellisiä elintapoja tulee lisätä sekä vähentää päihteiden käyttöä, sairauksia ja terveyseroja ennaltaehkäisemällä niitä. (STM 2012.)

Usein hyvinvointiyrittäjät työskentelevät vain muutaman työntekijän kanssa. Silloin on erittäin tärkeää, että työntekijöistä pidetään hyvää huolta. Näin työntekijät jaksavat tehdä työnsä hyvin ja se näkyy tuottona yritykselle. Henkiseen hyvinvointiin vaikuttavat: toimiva yhteistyö, me-henki, turvallinen ilmapiiri sekä häiriötön toiminta. Hyvinvoivassa yrityksessä henkilökunnan sairauslomat ja vaihtuvuus vähenevät ja yrityksen tuottavuus lisääntyy. (Työsuojeluhallinto 2011.)

Työntekijän näkökulmasta henkistä hyvinvointia on, että hän haluaa tehdä töitä sekä hän haluaa tehdä työtä, jonka osaa ja hallitsee. Lisäksi on tärkeää työn haasteellisuus sekä mahdollisuus kehittää itseään. Lisäksi tilasuunnittelussa tulee huomioida muun muassa valaistus, melu, ilmasto, lämpötila ja värit. Näillä edistetään työntekijän henkistä ja fyysistä hyvinvointia. (Työsuojeluhallinto 2011.)

3.2 Yrittäjyys

Yrittäjyys tulee kantasanasta yrittää. Yrittäminen on ajatusmalliltaan tahtovaa ja päämäärätietoista. Toimintana yrittäminen on päämäärien tavoittelua, ahkeruutta, toimeentulon hankkimista itselle ja mahdollisesti muiden työllistämistä. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 13-14.)

Yrittäjä voi olla oikeastaan kuka tahansa, joka keksii toimivan liikeidean. Kun yrittäjä on pitkäjänteinen, täsmällisen ja kestää painetta, auttaa se yrittäjää eteenpäin vaikeinakin aikoina. Yrittäjän tulee olla alan asiantuntija omalla alallaan. On hyvä ymmärtää kokonaisuus, mutta esimerkiksi kirjanpidon voi ulkoistaa, jos ei itse osaa. Usein kirjanpidon ulkoistaminen on muutenkin kannattavampi vaihtoehto. Yrittäjällä on verkostoa ympärillä, jota kannattaa hyödyntää. Yrittäjän kannattaa panostaa omaan vahvuusalueeseen ja epävarmat alueet ostaa palveluna ulkopuolisilta toimijoilta. Yrittäjän tulee kuitenkin olla tietoinen yrityksen toimintaympäristöstä, kilpailijoista ja markkinoista. (Finnvera 2012.)

Yrittäminen ei ole pelkästään ammatti, vaan se on elämäntapa. Yrittämisen hyviä puolia on vapauden, palkitsevuuden ja itsenäisyyden tunteet. Lisäksi yrittäjä pääsee toteuttamaan omia visioitaan ja tavoitteitaan. Menestyvältä yrittäjältä löytyy yleensä seuraavia luonteenpiirteitä: rohkeus, ahkeruus, vastuullisuus, pitkäjänteisyys, määrätietoisuus, riskinotto- ja paineen sietokyky. (Varma 2012.) Lisäksi yrittäjälle toivottuja luonteenpiirteitä ovat luotettavuus, kriittisyys, itseluottamus, kunnianhimo, energisyys sekä halu tarttua uusiin haasteisiin. (Martinkauppi-Vanninen 2000, 23.)

Yritystä perustaessa epävarmuustekijät ovat yleensä ansiotulon ja asiakkaiden määrään epävarmuus sekä omaisuuden menettämisen riski. Nämä ovat riskit, jotka jokainen yrittäjä joutuu ottamaan. Yrittäjän on siedettävä epävarmuutta ja toimittava järkevästi stressaavissakin olosuhteissa. (Varma 2012.)

Yrittäjälle tärkeitä ominaisuuksia ovat seuraavat: riskinotto- ja nopea päätöksentekokyky ja halu parantaa asioita. Ennen kaikkea yrittäjän on uskottava itseensä ja asiaan, jota tekee. (Lyytinen & Piha 2004, 41.)

Yrittäjän tulee olla avoin uusille ideoille ja tulevaisuudelle. Yrittäjällä tulee olla jonkinlainen taito myyntityöstä sekä olla sosiaalinen, jotta saa pidettyä asiakkuus- ja yhteistyösuhteet yllä. Yrittäjän tulee olla sitoutunut työlleen, koska kukaan ei tee töitä yrittäjän puolesta. Yrittäjän asenne tulisi olla optimistinen. Yrittäjä on toiminnallinen ihminen, joka haluaa toteuttaa jonkin oman visionsa. Idean ei tarvitse olla kovinkaan mullistava, mutta yrittäjän on itse uskottava siihen, jotta se kestää vastoinkäymisetkin. (Lyytinen & Piha 2004, 85-92.)

Suomessa isoin kynnys yrittäjyyden aloittamiselle on halu turvallisuuden tunteeseen. Yrittäminen on aina jonkinlainen riski, mutta toisaalta palkkatyössä harvemmin pääsee toteuttamaan itseään. Yrittäjän elämää helpottaa se, kun etsii itsellensä mentorin, jolta ottaa mallia liiketoimintansa toteuttamiseen. (Lyytinen & Piha 2004, 93-116.)

Yrityksen elinehtona ovat: yritystoiminnan rahoittaminen, asiakkaiden hankinta, lisäarvon tuottaminen asiakkaille, laadukkaan palvelun tuottaminen, asiakastyytyväisyys sekä markkina-aseman säilyttäminen (Debelak 2006, 10). Yrittämisen syitä on monia, kuten: hyvän liikeidean löytyminen, perheyrityksen jatkaminen, oma halu yrittäjyyteen, sattuman kautta ajautuminen tai asiantuntevuus alalta (Keskuskauppakamari 2011, 6).

Ammattitaito on yrittäjyyden kulmakivi. Koulutuksen ja kokemuksen kautta on mahdollista saada vahva ammattitaito. Omaan yritykseen liittyvät lait ja säädökset tulee tietää. (Keskuskauppakamari 2011, 6.) Liiketoimintasuunnitelmaan on tehtävä kattava selvitys siitä, kuinka yritys aikoo rahoittaa toimintansa ja kuinka paljon pääomaa tarvitaan, kun yritys aloittaa toimintansa. Aloittavan yrityksen suurin ongelma on se, mistä rahaa saadaan, koska tuloja ei vielä ole. (Lojander & Suonpää 2004, 30-31.) Yrittäjäksi aikovan tulee punnita tarkkaan perheen ja itsensä kannalta mahdollisuutta toimia yrittäjänä. (Keskuskauppakamari 2011, 6).

3.3 Hoivayrittäjyys

Hoivayrittäjyys tarkoittaa, että harjoitetaan sosiaali- ja terveysalan yritystoimintaa, jonka tarkoituksena on antaa hoitoa, hoivaa ja huolenpitoa eri-ikäisille kansalaisille. Hoivayrittäjyyden yläkäsite on hyvinvointiyrittäjyys. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 14-15.)

Sairaanhoitajat ovat perustaneet erilaisia yrityksiä. Sairaanhoitajia on yrittäjinä esimerkiksi: erilaisille ryhmille suunnatuissa kuntoutuspaikoissa, hoitokodeissa, ja kotisairaanhoidossa. (Kettunen 2006.) Tässä työssä hoivayrittäjyydellä tarkoitetaan sairaanhoitajan perustamaa yritystoimintaa, jonka pääasiallisena toimialueena ovat erilaiset asumispalvelut, kotihoito ja muut sairaanhoitajan tuottamat yksityiset palvelut.

Hoivayrittäjyyteen on monia syitä, jotkut ovat luonnostaan yrittäjiä toiset taas pakon sanelemana. Yrittäjäksi ryhtymiseen vaikuttavat työntävät ja vetävät tekijät (Sinkkonen & Kosola 2004, 30-31). Työntäviä tekijöitä ovat muun muassa palkkatyössä vaivaava liika työ ja kiire, liian vähäiset vaikutus mahdollisuudet, työpaikan ristiriidat ja huono vuorovaikutus tai uhkaava työttömyys. Perheen ja lähipiirin tarjoamat esikuvat, roolimallit ja kunnianhimo vaikuttavat positiivisina työntävinä tekijöinä. Oman yrityksen perustaminen voi nousta silloin esille. Yrittäjyyteen vetäviä tekijöitä ovat vahva ammattitaito alalta, perheen kannustus ja itsensä toteuttamisen halu. Yrittäjyys voi olla myös ratkaisuna silloin, kun ihminen haluaa vaihtelua elämään. Hoivayrittäjyydessä kiehtoo myös se, että hoivayrittäjät pystyvät antamaan asiakkaalle paljon enemmän aikaa, parempaa hoitoa ja hoivaa. (Kettunen 2006.) Itsenäinen ja haasteellinen työ sekä perheen ja työn joustava yhdistäminen on monella

naisella tärkein syy aloittaa yrittäjänä. Toisaalta perheen ja työn yhdistäminen on eniten ongelmallista naisvaltaisilla aloilla. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 21)

Hoivayrittäjyys on maassamme kasvava yrittäjyyden ala, jota on kuitenkin Suomessa tutkittu melko vähän. Ensimmäiset julkaistut tutkimukset ovat 1990-luvun puoliväliltä. Tutkimusten vähäiseen määrään vaikuttavia tekijöitä ovat hoiva-alan huono arvostus yritysmaailmassa, monimuotoisuus ja alan laajentuminen vasta viime aikoina. Aiheen tutkiminen on kuitenkin tärkeää, sillä sosiaali- ja terveystalvet eivät yksinään tule riittämään kasvaviin hoivan tarpeisiin tulevaisuudessa väestön ikääntyessä ja palvelutarpeen kasvaessa. Hoivayrittäjyyden kehittämiseksi on tärkeää saada jatkuvasti uutta tutkimustietoa asiasta. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 6-11.)

Stakesin mukaan vuonna 2008 julkisella terveydenhoitoalalla työskenteli 74,6 prosenttia ja yksityisellä sektorilla 25,4 prosenttia. (THL 2009.) Sosiaalipalveluyrittäjyys on kasvava ala, kasvutahti on ollut vuodessa 20 prosenttia. Vuonna 2008 yritykset olivat edelleen pieniä, alle 10 henkilöä työllistäviä. Ala on edelleen naisvaltainen, jopa 90 prosenttia yrittäjistä on naisia ja työntekijöistäkin 91 prosenttia on naisia. Alan kehittämisessä riittää tehtävää. Kuntien epäselvät strategiat sekä heikko talous ovat uhkatekijöitä. Hoivayrittäjyyden kasvun syitä ovat palvelusetelin käyttöönotto kunnissa, verovähennykset kotitaloustöissä sekä uusi ARA - tukijärjestelmä. ARA - tukijärjestelmän tarkoitus on rakentaa tai rahoittaa tilat hoiva-alan yrittäjille. (Kettunen 2008, 5.)

Hoivayrittäjyyteen liittyy omanlaisia erityispiirteitä, jotka erottavat sen muusta liiketoiminnasta. Näitä piirteitä ovat Rissanen ja Sinkkosen mukaan (2004, 20) naisyrittäjyys, pienyrittäjyys, eettisyyden ja ammatillisuuden linkittyminen yrittäjyyteen sekä valtion ja kunnan ohjaus ja valvonta ja markkinoiden epätäydellisyys. Näitä erityispiirteitä käsitellään tämän luvun seuraavissa kappaleissa.

Kolmannes kaikista Suomen yrittäjistä on naisia. Naisyrittäjiä on tällä hetkellä noin 75 000. Suomen hallitusohjelmassa on tavoitteena naisyrittäjien määrän nostaminen 40 prosenttiin. ELY- keskuksissa työskentelee naisyrittäjyysvastaavia, joiden tehtäviin kuuluu naisyrittäjien toiminnan kehittäminen ja koordinointi. (ELY-keskus 2012.)

Hoivayrittäjyys on yksi keskeisistä naisten toimialoista yritystoiminnassa. Naisyrittäjyydessä on myös yleistä, että naiset toimivat mieluummin yksityisyrittäjinä kuin työnantajayrittäjinä. Naisyrittäjyyden ongelmia on perheen ja työnteon yhdistäminen, sukupuolisidonnaisuus, rahoitusvaikeudet ja verkostojen puuttuminen sekä sopivan yrittäjäkoulutuksen puute. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 21-22.)

Naisyrittäjillä voi olla alussa vaikeaa saada rahoitusta, joka on yhteydessä usein naisten yritysten toimialoihin. Toisena ongelmana on verkostojen luominen. Naisilla verkostot ovat yleensä hyvin pieniä ja koostuvat ystävistä ja sukulaisista suurimmaksi osaksi. Suppeasta verkostosta ei välttämättä ole hyötyä yrityksen kannalta. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 22.)

Perinteisesti Suomessa yrittäjyyskoulutusta on tarjonnut kaupallinen ala. Helsingin kauppakorkeakoulussa on voinut kohta kolmekymmentä vuotta opiskella yrittäjyyttä. Ammatillista koulutusta on tarjolla eriasteisissa oppilaitoksissa. Hoivayrittäjät kokevat yrittäjyyskoulutuksen tärkeäksi, mutta koulutusta tulisi kehittää sisällön ja toteutustavan suhteen. Koulutuksessa tulisi olla enemmän mahdollisuuksia vapaavalinnaisuuteen. (Rissanen & Karhunen 2004, 89-97.)

Yrittäjyysopintoja tarjoaa sairaanhoitajaopiskelijoille ammattikorkeakouluissa muun muassa Laurea - ammattikorkeakoulu. Sairaanhoito-opintoihin kuuluu viiden opintopisteen kurssi: hyvinvointiyrittäjyys ja palveluiden kehittäminen. Lisäksi voi valita vapaaehtoisia kursseja liiketaloudenpuolelta yrittäjyyteen liittyen (Laurea Lohja 2012). Ongelmana yrittäjyyskoulutuksessa terveysalan opettajien keskuudessa on opettajien haluttomuus opettaa yrittäjyyttä. Opettajista vain 24 prosenttia haluaa opettaa yrittäjyyttä, mikä tulee ilmi Kaitalan ja Salmisen (2010) tekemässä terveysalan opettajien yritysosaamisen-tietoa taitoa ja asenteita tutkimuksessa. Opettajat suhtautuivat kuitenkin kaiken kaikkiaan myönteisesti sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyteen. Yrittäjyyden opetukseen kaivattaisiin tutkimuksen mukaan täydennyskoulutusta opettajille, jotta yrittäjyyskoulutukseen saataisiin enemmän rohkeutta ja positiivista asennetta.

Hoivayrittäjät toimivat pääasiassa pienyrittäjinä. Stakesin tutkimuksen mukaan he työllistävät vain alle viisi henkilöä ja tarjoavat palveluita paikallisesti. Heille on tärkeää työllistää itsensä eikä kasvutavoitteita juuri ole. Muihin yrittäjiin verrattuna hoivayrittäjillä on voimakas side eettisyyden ja ammatillisuuden tarpeille. Hoivayrittäjyyden erityispiirteenä on, että asiakas saattaa tulla hoivayrittäjästä riippuvaiseksi fyysisesti ja psyykkisesti. Tämä lisää hoivayrittäjän painetta yrittäjyyden tuoman riskin lisäksi. Psyykkisesti työ voi olla toisinaan raskasta. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 22.)

Sosiaali- ja terveydenhuollon alaista yritystoimintaa ohjaa lainsäädännön lisäksi erilaiset valtakunnalliset suunnitelmat, ohjelmat ja laatusuositukset. Myös kuntatasolla palveluiden järjestämiseen vaikutetaan ja ohjataan poliittisin toiminnoin, kuten erilaisten strategioiden avulla. Useimmiten toiminnot on suunniteltu julkiselle sektorille, mutta ne määräävät myös yksityisiä palvelun tarjoajia. Lakien ja määräysten lisäksi hoivayrittäjyyden markkinoita vaivaa epätasapaino. Hoivamarkkinoilla ei ole juurikaan kilpailua johtuen kunnan vahvasta asemasta palvelujen tuottajana. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 23-24.)

3.4 Tuen tarve ja tukimuodot

Tässä opinnäytetyössä on tavoitteena selvittää, mitä tuen tarpeita hoivayrittäjillä on. Tuen tarpeen kartoittamiseksi työhön on raportoitu, millaisia tukimuotoja hoivayrittäjille on tällä hetkellä tarjolla.

Hoivayrittäjien saama tuki voi olla konkreettista, kuten starttiraha tai jonkin palvelun tuottajan tarjoama tuki. Tuki voi olla myös sosiaalisesta ympäristöstä tulevaa. Tämänlaista tukea ovat esimerkiksi perhe, hyvät työntekijät ja yhtiökumppanit. Voimavaroja työssä jaksamiseen edistävät myös hoivayrittäjän omat sisäiset ja ulkoiset voimavarat. Yrittäjän on helppo toimia, kun hänellä on riittävästi konkreettista ja sosiaalista tukea. (Rissanen, Rautiainen, Sinkkonen & Kosola 2004, 80-83.)

Sosiaaliseen tukeen kuluva kollegiaalisuuden koetaan vaikuttavan suuressa määrin työhyvinvointiin, hoitotyön tavoitteiden saavuttamiseen sekä asiakastyytyväisyyteen. Yrittäjän ja työntekijän on sitouduttava yhdessä luotettavaan yhteistyöhön. Yhteistyön avulla saavutetaan asiakkaan ja potilaan hyvinvointi. Yrittäjänä voi helposti uupua. Silloin kollegoiden tuki on erityisen tärkeää, jotta työhyvinvointi säilyy ja uupumus ei pääse valloilleen. (Sarajärvi, Mattila & Rekola 2011, 52-53.)

Yrittäjä ei kuulu lakisääteisen työterveyshuollon piiriin. Siitä johtuen yrittäjät usein laiminlyövät terveytensä. Yrittäjä joutuu tekemään töitä kovasti. Oman hyvinvointinsa kannalta yrittäjän tulee muistaa myös huolehtia itsestä ja perheestään. Yrittäjän jaksamisen kannalta oman ajan saanti on tärkeää. (Uudenmaan yrittäjät 2012.)

3.5 Palvelun tuottajien tarjoamat tukimuodot

Joskus tulevaisuudessa yrittäjä saa kaikki tarvitsemansa palvelut yhdeltä luukulta, toistaiseksi yrittäjät joutuvat asioimaan monessa eri paikassa. Suurin osa käyttää kuitenkin Uusyrityspalveluita, TE-keskusta, Verohallintoa sekä Patentti- ja rekisterihallitusta. (Uusyrityskeskukset ry 2011; Puustinen 2006, 53.) Kuviossa 2 on lueteltu tässä työssä seuraavissa kappaleissa käsitellyt palvelun tuottajien tarjoamat tukimuodot. Palvelut on luokiteltu kansainvälisen, valtakunnallisen ja paikallisen palvelun tuottajien ryhmiin.

Kansainväliset	Valtakunnalliset	Paikalliset
<ul style="list-style-type: none"> • ICN • Kauppakamari • Euroneuvontakeskus • Finnpro 	<ul style="list-style-type: none"> • Teso ry • Sairaanhoidajaliitto • Fioca Oy • Suomen Yrittäjät ry • Kela • ELY-keskus • Lady's Business School • TE-keskus • Virre • NYP-yrityspalvelut • Patenti- ja rekisterihallitus 	<ul style="list-style-type: none"> • Pankit • Kirjanpitäjä • Verotoimisto • Novago • Yrityshautomo • Uusyrityskeskus • Naisyrittäjyyden edistämiskeskus • Maaseutuyrittäjyyden edistämiskeskus • Spinno • Laurea Yrityslabra

Kuvio 2: Palvelun tuottajien tarjoamat tukimuodot.

Kansainvälisesti hoivayrittäjyyttä edistää International Council of Nurses (ICN). Neuvosto on toiminut vuodesta 1899. ICN toimii kattojärjestönä yli 130 maassa 13. miljoonalle sairaanhoitajalle maailmanlaajuisesti. Neuvoston kolme tärkeintä tavoitetta ovat: yhtenäistää hoitotyötä ja edistää ja kehittää sairaanhoitajuutta ja hoitoalaa maailmanlaajuisesti sekä vaikuttaa maiden terveyspalveluihin. (International Council of Nurses 2011.) Sairaanhoidajaliitto Suomessa on ICN:n jäsenyhdistys (Sairaanhoidajaliitto 2012b).

Yrityksille tarkoitettua yhteistyöverkostoa tarjoaa kauppakamari, joka toimii alueellisesti, valtakunnallisesti sekä globaalisti. Kauppakamarin tavoitteena on auttaa yritys kasvuun ja vaikuttaa toimintaan hankkimalla osaavaa työvoimaa. Lisäksi tavoitteena on vaikuttaa koulutuskysymyksiin sekä alue- ja liikennepoliittikkaan. Kauppakamarin jäsenistä peräti 96 prosenttia on pk-yrityksiä. Tarkoituksena on parantaa alueen yritysten toimintaympäristöä. Kauppakamari tarjoaa muun muassa edunvalvontaa, asiantuntijapalveluita, tiedonvälitystä, palveluiden tuottamista, koulutuksia, neuvontapalveluita sekä tavarantarkistusta. (Meretniemi & Ylönen 2008, 151.)

Euroopan komission ylläpitämässä euroneuvontakeskusten verkostossa on 250 jäsentä. Se on perustettu vuonna 1987 ja sen toimintaa on 50:ssä eri maassa. Euroneuvontakeskus auttaa yrittäjää EU asioissa, antaa tietoa EU:sta ja neuvoo pk-yrityksiä, miten he voivat hyödyntää EU:n antamat mahdollisuudet. Helsingissä on kaksi toimistoa, jotka antavat neuvoa. Myös TE-keskus tarjoaa tietoa EU-asioissa. Euroneuvontakeskuksen tehtäviin kuuluu tiedottaa

Euroopan yhteisöä koskeissa asioissa, antaa markkina- ja maa-analyyseja sekä antaa neuvoja EU-direktiiveissä ja lainsäädännöllisissä asioissa. Lisäksi tehtäviin kuuluu auttaa hakemaan EU-rahoitusta, tukea innovatiivisia yrityksiä sekä auttaa Euroopan sisäisessä ja ulkoisessa viennissä. Euroneuvontakeskus auttaa myös tavarantoimittajien, liikeyhteyksien ja investointitilaisuuksien löytämisessä sekä tiedottaa eurooppalaisista tarjouskilpailuista. (Meretniemi & Ylönen 2008, 152.)

Finnpro auttaa ja nopeuttaa suomalaisten yritysten kansainvälistymistä ja pyrkii vähentämään siihen liittyviä riskejä. Vuonna 2008 siihen kuului 560 yritystä ja sen ovat perustaneet suomalaiset yritykset. Suomen yrittäjät ovat myös Finnpron jäseniä. Vahvalla kokemuksellaan Finnpro auttaa yrityksiä kehittämään liiketoimintaansa kansainvälisillä markkinoilla. Heillä on viestikeskuksia 51 ja ne sijaitsevat 39 eri maassa. Viestikeskukset julkaisevat ilmaisia maaraportteja, joissa on tietoa eri toimialoilta. Jokaiselle yritykselle mietitään sopivat palvelut juuri heidän tarpeisiin sopiviksi. Finnpro tarjoaa neuvonta- ja markkinatietopalveluita, tieto- ja verkottumispalveluita, yrityskehityspalveluita, innovaatio-ohjelmia, kansainvälisiä markkinointipalveluita, erilaisia julkaisuja, markkina-alue tapahtumia sekä viestintäohjelmia. (Meretniemi & Ylönen 2008, 153.)

Terveys- ja Sosiaalialan Yrittäjät, Teso ry, toimii terveys- ja sosiaalialan yksityisten palveluntuottajien edunvalvojana ja hoivayrittäjien yrittäjäjärjestönä. Yhdistys on perustettu vuonna 1995. Teso ry on itsenäinen järjestö, joka kuuluu Suomen Yrittäjiin. Järjestön tavoitteina on edistää korkealaatuista yrittäjyyttä terveys- ja sosiaalialalla sekä tukea jäsenyrityksiä ja kehittää koko toimialaa. (Teso Ry 2012.) Teso yhdessä Sairaanhoidajaliiton ja koulutusorganisaatioiden kanssa ovat olleet mukana hoivayrittäjyyden kehittämishankkeissa ja EU-rahoitteisissa projekteissa. Teso ry sekä Sairaanhoidajaliitto tarjoavat myös erilaisia tukimuotoja hoivayrittäjille. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 6-11.)

Suomen Sairaanhoidajaliitto tarjoaa yrittäjäjäsenilleen mahdollisuuden liittyä sairaanhoidajaliiton yrittäjäyhdistykseen. Sairaanhoidajayrittäjät ovat Suomen Yrittäjät ry:n jäsenyhdistys. Yhdistys tekee yhteistyötä eri virkamies- ja yhteistyötahojen kanssa tukeakseen yrittäjäjäseniensä toimintaa. Yhdistys tarjoaa palveluina jäsenilleen Suomen Yrittäjien jäsenpalveluja alennettuun hintaan. Jäsenpalvelu sisältää neuvontapalvelut yrittäjille, erilaisia vakuutusetuja, kuten oikeuden itsenäisenä ammatinharjoittajana ilman työntekijöitä potilasvakuutukseen ja vastuu- ja oikeusturvavakuutukseen ammatissa aiheutuvien vahinkojen varalta. (Suomen Sairaanhoidajaliitto 2012.)

Liitto tarjoaa myös verkostoitumista yrittäjien ja sairaanhoidajien kanssa, markkinointikanavan, kohdennettuja verkkopalveluja sekä muita Sairaanhoidajaliiton jäsenetuja. Lisäksi Sairaanhoidajaliiton omistama Fioca Oy tarjoaa erilaisia koulutuksia.

Jäsenillä on myös mahdollisuus hakea valtakirjasopimuksella Kelasta korvauksia asiakkaan puolesta. Jäsenyrytyksellä on myös oikeus käyttää vuodesta 1997 käyttöönotettua yrittäjätunnusta (Kuva 1) ja mainita markkinoinnissa maininta: ”Suomen Sairaanhoidajaliiton myöntämä yrittäjätunnus”. Tunnuksen saamiseksi hoivayrittäjän tulee täyttää tietyt laatuvaatimukset ja kriteerit kuten esimerkiksi omata työkokemusta toisen palveluksesta vähintään kahden vuoden ajalta ennen yrittäjäksi ryhtymistä. (Suomen Sairaanhoidajaliitto 2012.)

Kuva 1: Yrittäjätunnus on Sairaanhoidajaliiton yhteisömerkki (Suomen Sairaanhoidajaliitto 2012)

Suomen yrittäjiin kuuluu 100 000 erikokoista jäsenyrytystä eri aloilta. He parantavat pk-yritysten ja yrittäjien toimintaolosuhteita. Siihen kuuluu aluejärjestöjä, jotka ovat maakunnissa sekä paikallisyhdistyksiä, jotka vaikuttavat kunnallisessa päätöksenteossa. Yhdistyksen sivuilla voi liittyä jäseneksi ja jäsenmaksun suuruus määräytyy, kuinka paljon yrityksessä on henkilöstöä. Suomen yrittäjät tarjoavat yrittäjille tiedotuspalveluita, neuvontapalveluita sosiaaliturva-asioihin, ulkomaankauppaan tai yritys juridiikkaan, koulutuspalveluita, erilaisia jäsenetuja kuten tiedotteita, tilaisuuksia, edunvalvontaa ja jäsenkortilla saatavia etuja, työterveyspalvelut sovitun lääkäriaseman kanssa. (Meretniemi & Ylönen 2008, 154.)

Yrittäjät saavat neuvoa ja ohjeita ELY-keskuksesta. Sieltä annetaan neuvontaa yrityksen perustamisessa, liiketoimintasuunnitelman tekemisessä, liikeidean kehittämisessä sekä rahoituspalveluissa. He tarjoavat myös koulutusta liikkeenjohtajille sekä henkilöstölle ja antavat asiantuntijapalveluita. Naisyrittäjille suunnattua koulutusta on Ladie´s Business School:ssa. Naisia on enemmistönä sosiaali- ja terveysalan johdon hankkeissa ja koulutusohjelmissa. ELY-keskus edistää myös kansainvälistymistä ja antaa siihen neuvontaa ja rahoitusta. (TE-keskus 2012.)

TE-keskuksesta on saatavilla neuvontaa ja asiantuntijapalveluita. Yrityksen perustajat voivat käydä keskustelemassa yritysideoista, ja mitä asioita yrityksen perustamiseen liittyy. Patentti- ja rekisterihallituksen peruspalveluja ja neuvontaa on myös saatavana TE-keskuksesta. Yrittäjä saa TE-keskuksesta y-tunnuksen ja viralliset kaupparekisteriotteet. TE-keskuksen tarjoamia muita palveluita ovat: keksintöasiamiespalvelut, tuote- ja palveluideoiden

kehittämishjelma, koulutustilaisuuksia sekä ProStart- yritysidea arviointi- ja kehittämishjelma. Pientyönantajien palvelukeskus auttaa alle kymmenen työntekijän yrityksissä muun muassa vakuutuksen, työnantajamaksujen ja palkkojen hoitamisessa. (TE-keskus 2006.)

Virre on sähköinen palvelu ja sieltä saa omalle koneelle rekisteriotteen ja tiedon, onko yrittäjän haluama nimi jo rekisteröity sekä sähköisen kaupparekisteriotteen. Virre tarjoaa myös yhtiöjärjestyksen, tilinpäätökset, uusien yritysten lukumäärät ja tilastot sekä rekisteri-ilmoituksen tietoja. Perustiedot ovat maksuttomia ja muut palvelut voi maksaa verkkopankkitunnuksilla. (Patentti- ja rekisterihallitus 2012.)

NYP-yrityspalvelut auttavat aloittelevia sekä jo toiminnassa olevia yrittäjiä yritystoimintaan liittyvissä kysymyksissä Helsingissä. NYP:ssä toimii yritysneuvoja, jonka kanssa voi keskustella henkilökohtaisesti ja luottamuksellisesti kaikesta yrittäjyyteen liittyvästä asiasta. NYP:n tarkoitus on auttaa yrittäjää kannattavuuslaskelmien tekemisessä, markkinatilanteen kartoittamisessa, yritysideokehittämisessä, starttirahan hakemisessa sekä rahoituksen järjestämisessä. He tarjoavat myös yrittäjäkursseja, jotka kestävät 2-3 kuukautta. Siellä on tarkoitus tarkentaa yritysideoa ja kertoa, mitä kaikkia asiakirjoja yrittäjä tarvitsee. NYP vuokraa toimitiloja laitteineen kohtuullisella hinnalla. (Meretniemi & Ylönen 2008, 150.)

Työvoimatoimisto neuvoo, mihin voi ottaa yhteyttä sekä minkälaisia palveluita TE-keskus ja ELY-keskus antavat. Kaupparekisteriotteet, yhteisösäännöt sekä kaupparekisteri-ilmoitukset liitteineen saa kaupparekisteristä. (Työ- ja elinkeinotoimisto 2010.) Verohallinto antaa neuvoja yrityksen perustamisvaiheessa. Neuvoa saa veroilmoituksen tekemisessä ja verojen maksamisessa sekä erilaisten hakemusten täyttämiseen. (Verohallinto 2011.)

Yrittäjän on mahdollista saada rahoitusta monella eri tavalla. Julkinen puoli antaa velattomia avustuksia, kuten starttirahaa ja investointitukea. Julkiselta puolelta saa myös lainoja edullisesti. Yksityinen puoli käsittää pankit, jotka antavat lainaa, mutta se on kalliimpaa. Lainat ovat vierasta pääomaa ja vaativat yleensä aina vakuuden. Jos yrittäjällä ei sellaisia ole, tarvitaan takaaja. Yrittäjä joutuu yhdistelemään erilaisia rahoitusmuotoja, jotta pärjää perustamisvaiheessa. Yrittäjän kannattaa käyttää omaa rahoitusta, jos vain on mahdollista. Yrityksen vakaavaraisuus lisää yrityksen luotettavuutta asiakkaiden ja rahoittajien näkökulmasta katsottuna. Vakuudeksi kelpaa myös kiinteistö, säästöt ja arvopaperit. (Puustinen 2006, 74.)

Starttirahaa myönnetään palkkatyöstä ja opiskelusta kokoaikaiseksi yrittäjäksi siirtyvälle. Investointituki myönnetään teollisuus-, matkailu- ja yrityspalveluyrityksille. Tukea myönnetään käyttöomaisuuden hankintakuluihin ja ensimmäisen vuoden palkkakuluihin

enintään 45 prosenttia. (TE-keskus 2006.) Starttirahaa on saatavilla työministeriöstä. Joskus aikoinaan starttiraha oli tarkoitettu pelkille työttömille. Muutama vuosi sitten otettiin kokeiluun käytäntö, joka mahdollisti myös palkkatyössä käyvän ihmisen hakea starttirahaa yrityksen perustamiseen. Enää ei tarvitse ilmoittautua työttömäksi työnhakijaksi. Starttirahaa myönnetään enintään kymmeneksi kuukaudeksi. Työvoimatoimisto arvio yrittäjän tilannetta, ja jos yrityksen tulevaisuus näyttää valoisalta saattaa olla, että starttirahaa ei myönnetä ollenkaan. (Puustinen 2006, 75.)

Uusyrityskeskus Suomessa on 32 ja ne tarjoavat maksutonta yritysneuvontaa. Uusyrityskeskus on perustettu vuonna 1989 ja neuvonnan avulla on perustettu jo 96 428 yritystä. Rahoituksen uusyrityskeskukset saavat kunnilta ja valtiolta sekä yksityisiltä toimijoilta, Naisyrittäjyyskeskus ja Maaseutuyrittäjyyden edistämiskeskus toimii Uusyrityskeskusten yhteydessä. Toiminnan tavoitteena on siirtää jo osaavien yrittäjien taidot aloitteleville yrittäjille. (Uusyrityskeskukset ry 2011; Puustinen 2006, 53.)

Aloittava yrittäjä tai jo toimiva yritys voi soittaa Novagoon ja päästä sillä tavoin palvelun piiriin. Samalla saa lisätietoa Novagosta ja siitä, mitä he tarjoavat yrittäjille.

Uusyrityspalveluita saa Länsi-Uudenmaan alueella Novagosta, joka toimii kaksikielisenä seitsemän kunnan alueella, jotka ovat: Hanko, Inkoo, Karjalohja, Lohja, Nummi-Pusula, Raasepori ja Siuntio. Uusi yrittäjä saa kaikkea mahdollista tietoa Novagosta kuten, miten liikeidea saadaan kannattavaksi, rahoituksesta aina koulutuksiin saakka. Yrityshautomon tarkoitus on tukea yritystä ja saada yritys kunnolla käyntiin sekä luoda uusia kontakteja asiakkaisiin, rahoittajiin ja muihin yrityksiin. Valmiit yritykset voivat myös saada tukea ja apua sukupolvenvaihdoksissa ja yrityksen myynti- ja ostotilanteessa sekä kehittää omaa liiketoimintaa. (Novago yrityskehitys Oy 2011.)

Novago on mukana Koko-hankkeessa sekä Kehä V-hankkeessa kehittämällä aluepoliittista kilpailukyky ohjelmaa. Yrityshautomo tarjoaa yritystoiminnan tukea kasvaville yrityksille. Yrityksille, joiden on tarkoitus kansainvälistyä, kasvaa, ja joilla on pitkäaikainen tarve tukeen. Tuki annetaan aina yrityskohtaisesti kohdistettuna siihen, mihin yritys tarvitsee eniten apua. (Novago yrityskehitys Oy 2011.)

Uusyrityspalveluiden filosofia on jaettu kahdeksaan käsitteeseen, jotka ovat seuraavat: yrittäjyys, asiakaslähtöisyys, kumppanuus, luottamuksellisuus, laillisuus, eettisyys, verkostomaisuus sekä avoimuus. Yritystoiminnan tukeminen on uusyrityspalveluiden keskeinen arvo. Asiakaspalvelu on aina asiakaslähtöistä. Neuvonta on luottamuksellista ja henkilökohtaista. Kumppanuus tarkoittaa sitä, että uusyrityskeskukset toimivat yhteistyössä keskenään. Luottamuksellisuus tarkoittaa, että asiakkaan kertomat ja luovuttamat tiedot pidetään salassa. Neuvojat ovat allekirjoittaneet vaitiolovelvollisuuden. Uusyrityskeskuksen

henkilöstö noudattaa Suomen lakia. Uusyrityskeskusten tarkoituksena on ohjata asiakkaita toimimaan yritysmaailmassa määräysten ja lakien mukaan. Eettisyys on tärkeässä asemassa Uusyrityskeskusten toiminnassa. Yhteistyökumppanit valitaan huolella ja heidän välinen yhteistyö on luotettavaa, avointa ja totuudenmukaista. Yritysneuvojan tehtävä on arvostaa asiakkaan tarpeita ja ajankäyttöä. Aloittava yrittäjä voi turvautua Uusyrityskeskusten asiantuntijaverkoston, joilta voi kysyä tietoa ja taitoa. Asiantuntijat ovat henkilökohtaisia, paikallisia, ilmaisia ja puolueettomia. Yhteistyö viranomaisten, asiantuntijaverkoston, sidosryhmien ja uusyrityskeskusten välillä on avointa. (Uusyrityskeskukset ry 2011.)

Laurea-ammattikorkeakoulun Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan yrityshautomo on toiminut vuodesta 1996 ja sen tavoitteena on ollut kohderyhmänä olevien hyvinvointialan alkuvaiheen yrittäjien tai alalle yrittäjiksi aikovien tukeminen ja hyvinvointiyrittäjyyden kehittäminen. Yrityshautomo on toiminut ajalla 1.5.2008 -30.4.2011 Euroopan Sosiaalirahaston (ERS)-rahoitteisena projektina. Vuodesta 2011 yrityshautomon toiminta on liitetty osaksi Spinnoa. Spinno tuottaa kattavampia palveluita, mutta sen palveluiden pariin pääseminen on vaikeampaa. (Eura 2007; Laurean julkaisut 2006; Spinno 2012.)

4 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksen lähtökohdaksi on tutkimusongelma. Tutkimuskysymykset perustuvat annettuun opinnäytetyön aiheeseen. Niitä rajataan ja muokataan työn edetessä vastaamaan paremmin työn tarkoitusta ja tavoitteita seminaarien ja lähdekirjallisuuden pohjalta. Huolellinen perehtyminen kirjallisuuteen ja aiheeseen liittyviin tutkimuksiin, auttaa luomaan tutkimukselle teoreettisen perustan ja täsmentämään tutkimuskysymyksiä. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 13.)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, millaiset ovat hoivayrittäjyyden lähtökohdat ja miten hoivayrittäjien erityistarpeet on huomioitu. Lisäksi selvitettiin uusien hoivayrittäjien tukimuotoja ja kartoitettiin niiden kehittämistarpeita. Tutkimuksen tavoitteena oli uusien hyvinvointiyrittäjien tuen tarpeen selvittäminen toiminnan alkuvaiheessa.

Teemahaastattelemalla hoivayrittäjiä haluttiin saada vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Millaiset ovat hoivayrittäjyyden lähtökohdat?
2. Millaista tukea hoivayrittäjät kaipaavat tai olisivat kaivanneet yrityksen perustamisvaiheessa?
3. Millaisia tukimuotoja hoivayrittäjille on tarjolla?
4. Miten hoivayrittäjien erityistarpeet on huomioitu?

5. Miten tutkimuotoja tulisi kehittää hoivayrittäjien tarpeisiin paremmin sopiviksi?

5 Tutkimuksen toteutus

Opinnäytetyön menetelmänä käytettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta. Laadulliseen tutkimukseen päädyttiin, sillä siinä on tutkimuksen lähtökohtana ihminen ja hänen kokemuksensa tutkittavasta asiasta. Laadulliseen tutkimukseen kuuluu aineistonkeruumenetelmänä esimerkiksi haastattelu ja tässä tutkimuksessa käytettiin teemahaastattelua. Määrällinen tutkimus ei soveltunut tähän tutkimukseen, sillä tutkittavana olivat haastateltavien kertomukset ja kokemukset tutkimuskysymyksistä. Tutkimus on toteutettu eettisiä periaatteita ja tutkimusmenetelmiä huolellisesti noudattaen. (Kylmä & Juvakka 2007, 16-17.) Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää hyvinvointiyrittäjien tuen tarve toiminnan alkuvaiheessa.

Kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaus, jossa huomioidaan, että tapahtumat muovaavat toisiaan. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on tarkoituksena saada mahdollisimman kokonaisvaltainen kuva tutkittavana olevasta kohteesta. Kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena on löytää tai tuoda esille tosiasioita tai todentaa jo olemassa olevia väittämiä asioista. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 161-164.)

Laadullisella tutkimuksella tarkoitetaan erilaisia tutkimuksia, joita tutkitaan luonnollisessa ympäristössä (Metsämuuronen 2008, 9). Tutkijat menevät kohteen luokse hänen luonnolliseen ympäristöönsä, jolloin saadaan kaikki mahdolliset ongelmat ja variaatiot esille (Field & Morse 2010, 23). Tätä tutkimusmenetelmää ei voida käyttää siten, että toimitaan ulkopuolisena tarkkailijana. Siihen vaikuttaa, miten tutkija itse ymmärtää kysymykset, joita tutkii. Tutkija tutkii objektiivisesti, mitä kohteessa tapahtuu. (Varto 2005, 34-35.)

Laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää, että tutkittava luottaa enemmän omiin havaintoihinsa ja keskusteluihin tutkittavan kanssa kuin erilaisiin mittausvälineisiin. Tiedonhankinnan apuna voidaan käyttää myös erilaisia lomakkeita ja testejä. Useimmiten laadullisessa tutkimuksessa aineiston hankinnassa käytetään aineistonkeruumenetelmänä haastatteluita, kyselyitä, havainnointia tai erilaisiin dokumentteihin perustuva tieto. Tällä tavoin kerätyssä tiedossa tutkittavan ääni ja näkökulmat pääsevät esille. Jokainen tutkittava on erilainen ja ainutlaatuinen, joten on tärkeää tulkita aineistoa sen mukaan. (Hirsjärvi ym. 2010, 164.)

Laadullisessa tutkimuksessa voidaan käyttää avoimia- tai kohdennettuja kysymyksiä (Field & Morse 2010, 79). Laadullisessa tutkimuksessa on tarkoituksena muodostaa kiinnostava käsitteellisyys tai tiheä kuvaus, ei pelkästään selvittää ilmiötä (Eskola & Suoranta 2005, 165).

Haastateltavia valittaessa tavoitteena on saada otos, josta saadaan mahdollisimman monipuolista ja kuvaavaa aineistoa. Otoksen valintakriteereinä korostuvat haastateltavien vahva tietämys ja kokemus tutkittavasta asiasta sekä oma haluaminen osallistua tutkimukseen. (Kylmä & Juvakka 2007, 79-80.)

Laadulliseen tutkimukseen kohdejoukko valitaan tarkkaan harkiten ja tarkoituksenmukaisesti. On tärkeää, että haastateltavilla on mahdollisimman paljon tietoa tai kokemusta kyseisestä ilmiöstä. Tärkeintä on tiedon määrä ja laatu, ei se, kuinka paljon haastateltavia on. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 69-85.)

Laadullinen aineisto on yksinkertaisimmillaan aineistoa, joka on ulkoasultaan pelkkää tekstiä. Parhaassa tapauksessa tutkimussuunnitelma elää tutkimushankkeen kanssa. Tutkimusta kirjoittaessa voi joutua takaisin tutkimaan alkuperäistä aineistoa. (Eskola & Suoranta 2005, 15-16.)

5.1 Aineiston keruumenetelmä

Hyvinvointi on käsitteenä laaja ja hyvinvointiyrittäjät pitää sisällään yrittäjiä kosmetologeista lääkäreihin (THL 2010). Tätä opinnäytetyötä varten aineisto kerättiin hakemalla Länsi-Uusimaalta Koko- ja Pumppu-hankkeen toimialueelta hyvinvointiyrittäjiä. Heistä otokseen valikoitui seitsemäntoista hyvinvointiyrittäjää (N = 17). Otos kriteerinä oli, että yritys olisi sairaanhoitajan perustama tai johtama. Hyvinvointiyrittäjistä olemme rajanneet otokseen hoivayrittäjät.

Hoivayrittäjät ja heistä sairaanhoitajatutkimuksen suorittaneet valikoituivat tutkimusotokseen aiheen ajankohtaisuuden ja opinnäytetyön tekijöiden kiinnostuksen johdosta. Otokseen valikoitui lisäksi kaksi hoivayritystä, jossa yrittäjällä oli pohjatutkintona muu sosiaali- tai terveydenhuoltoalan tutkinto kuin sairaanhoitaja. Yksi haastateltavista oli yrittäjän sijasta toimitusjohtajana hoivayrityksessä. Yrittäjät valikoituivat hoivahakemiston, kuntien yrityslistauksien, Suomen yrittäjähaun (Yrityshaku 2012) ja Sairaanhoitajaliiton yrityslistan (Sairaanhoitajaliitto 2012a) kautta. Koko-alueen kunnat ovat: Hanko, Inkoo, Karjalohja, Karkkila, Lohja, Nummi-Pusula, Raasepori ja Siuntio. Lisäksi Pumppu-hankkeen alueelta mukana oli Vihti. Otoksen lopulliseksi kooksi muodostui 11 hoivayrittäjää (n = 11). Kuusi otokseen valittua hoivayrittäjää ei osallistunut haastatteluun. Kaksi oli lopettamassa toimintaansa ja neljän kanssa ei aikataulujen puolesta saatu haastattelua toteutettua.

Olimme hoivayrittäjiin yhteydessä puhelimitse (Liite 1). Kerroimme heille tutkimuksesta ja pyysimme heitä osallistumaan tutkimushaastatteluun. Haastateltaville lähetettiin sähköpostitse vielä tiedote tutkimuksesta (Liite 2). Tiedotteesta löytyi myös linkit

tutkimuksen taustalla oleviin hankkeisiin. Haastattelut tehtiin haastateltavien luona ennalta sovittuna ajankohtana. Tutkimuslupa eli tässä työssä tietoinen suostumus tutkimukseen (Liite 3), pyydettiin haastateltavilta kirjallisena. Hoivayrittäjien haastattelu toteutettiin teemahaastatteluna ja haastattelu nauhoitettiin. Haastattelut kestivät ajallisesti puolesta tunnista tuntiin. Tutkimus toteutettiin tutkimustyyppisenä ja tutkimusmenetelmänä oli laadullinen tutkimus. Haastatteluaineisto analysoitiin sisällön analyysillä teemojen mukaisesti.

5.2 Teemahaastattelu

Teemahaastattelun ideana on yksinkertaisesti selvittää kysymällä haastateltavalta, mitä hän ajattelee haastattelun teemoista. Kysymykset tulevat tutkijan aloitteesta, mutta keskustelu toteutetaan vuorovaikutuksessa haastateltavan kanssa aihepiiriin kuuluvien teemojen ympärillä. Toisin sanoen haastattelijä luo puitteet keskustelulle, mutta haastateltava antaa sisällön. Teemahaastattelu muodostuu etukäteen määräytyistä aihepiireistä. Nämä teema-aiheet eivät ole valmiita kysymyksiä, vaan tukilista käsiteltävistä asioista. Haastattelijan tehtävänä on huolehtia, että haastattelun aikana käsitellään kaikki teema-alueet läpi. Teemojen järjestys ja laajuus saa vaihdella eri haastateltavien välillä. Pääasiana on, että kaikki aihepiirit tulee käsiteltyä. Teemoja ei tule valita liikaa, ettei teemahaastattelusta tule strukturoitu haastattelu. Kysymysten liian tarkkaa muotoilua ja järjestystä tulee välttää. (Kylmä & Juvakka 2007, 78; Eskola & Suoranta 2005, 86; Eskola & Vastamäki 2010, 26-30.)

Teemahaastattelun prosessiin kuuluu kolme eri seuraavaa vaihetta: suunnitteluvaihe, haastatteluvaihe ja analyysivaihe. Teemahaastattelu itsessään kuuluu haastatteluvaiheeseen. Teemahaastattelun aiheet eli teema-alueet kuitenkin johdetaan ja avataan suunnitteluvaiheen tutkimusongelmista ja niihin liittyvistä teoreettisista käsitteistä. Haastatteluvaiheessa teema-alueita tarkennetaan vielä kysymyksillä haastattelun aikana. Analyysivaiheessa aineisto analysoidaan ja tulkitaan teemahaastattelun aineiston perusteella. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 66-67.)

Tässä tutkimuksessa päädyttiin teemahaastatteluun, koska halusimme saada haastateltavien äänen kuuluviin ja syventää saatavia tietoja. Haastatteluteemat laadittiin tutkimuskysymysten ja aiheeseen liittyvän kirjallisuuden pohjalta (Liite 4). Haastattelut toteutettiin menemällä haastateltavan luo. Haastattelut pidettiin rauhallisessa tilassa, jossa ei ollut haastattelijoiden ja haastateltavan lisäksi muita. Haastattelun aluksi hoivayrittäjiltä pyydettiin kirjallinen tietoinen suostumus tutkimukseen osallistumisesta. Siinä käytiin lävitse tutkimuksen tarkoitus, osallistumisen vapaaehtoisuus sekä kerrottiin haastattelun nauhoittamisesta ja mahdollisuudesta keskeyttää haastattelu. Lisäksi ennen teemahaastatteluun siirtymistä haastateltavalta kysyttiin taustatieto kysymykset (Liite 5).

Myös tutkimuksen luotettavuus ja anonymiteetti asiat käydään läpi haastateltavan kanssa. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 35-101.)

5.3 Aineiston analyysi

Aineiston analyysia pystytään analysoimaan monella eri tavalla. Analyysitapa jaetaan kahteen päätyyppiin: Selittämiseen, jossa käytetään päätelmien tekoa ja tilastollista analyysia. Sekä ymmärtämiseen, jossa käytetään päätelmien tekoa ja laadullista analyysia. Täytyy osata valita juuri oikea analyysitapa, jolla saadaan vastaus ongelmaan. Laadullisen tutkimuksen vaikein kohta on analyysi. Silloin kun tutkija tutustuu materiaaliin ja aloittaa teemoittamisen hän luo jo alustavaa suunnitelmaa. (Hirsjärvi ym. 2010, 224.) Analyysivaiheessa käsittelemättömästä tutkimusaineistosta erotellaan olennaisin aines tutkimusongelman kannalta. Kun aineisto on luokiteltu, voidaan siitä tehdä tulkintoja. (Eskola & Suoranta 2005, 150.) Haastatteluaineiston analyysin vaiheita ovat Hirsjärven ja Hurmeen (2009, 144) mukaan: aineiston lukeminen, aineiston luokittelu, yhteyksien löytäminen sekä raportointi.

Aineiston analyysi on kvalitatiivisessa tutkimuksessa haasteellista. Analyysissa tulee selvittää mistä, ja millaisten vaiheiden kautta tulokset on saatu. Sisällönanalyysi on perusanalyysimenetelmä laadullisessa tutkimuksessa. Aineiston analyysi aloitetaan jo aineiston keräämisen aikana. Ensimmäiseksi litteroidaan aineisto. Litteroinnilla tarkoitetaan sitä, että tutkija kirjoittaa puhtaaksi haastattelunauhojen materiaalit sanasta sanaan. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 131-134.)

Sisällönanalyysi voidaan jakaa kahteen analyysitapaan: induktiiviseen eli aineistolähtöiseen ja deduktiiviseen eli teorialähtöiseen analyysiin. Molempiin tapoihin kuuluu valmisteluvaihe, joka tarkoittaa, että litteroinnin jälkeen valitaan analyysiyksikkö. Analyysiyksikkö on tässä työssä teema, mutta se voi olla myös yksittäinen sana. Tutkijan tehtävänä on selvittää oman aineiston kokonaisuus, mitä siinä tapahtuu. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 135-137.) Deduktiivinen sisällönanalyysi on tarkoitettu käytettäväksi silloin, kun analyysia ohjaa jokin teema tai käsitekartta. Tietoa kerätään haastattelemalla teemojen mukaisesti ja omien havaintojen kautta. Deduktiivisessa sisällönanalyysissa muodostetaan ensin analyysirunko eli teemarunko tässä työssä. Tämän sisälle luodaan erilaisia luokkia, jotka noudattavat induktiivisen sisällönanalyysin periaatteita. (Tuomi & Sarasjärvi 2009, 113-114.) Tämä tutkimusaineisto on käsitelty deduktiivisesti teemakysymyksiin nähden, mutta teemojen sisällä aineisto on käsitelty induktiivisesti. (Hirsjärvi ym. 2010, 224-225; Kylmä & Juvakka 2007, 112-113; Hirsjärvi & Hurme 2009, 150.)

5.4 Opinnäytetyön eettisyys ja salassapito

Eettisesti hyvä tutkimus saadaan aikaan, kun tieteelliset tiedot, taidot sekä hyvät toimintatavat tutkimuksessa ovat kohdallaan. Eettisesti hyvä tutkimus on suunniteltu tarkasti. (Kuula 2006, 36.) On olemassa eettisiä arvoja kuten; elämän arvo, merkitys, hyvyys, oikeus, oikeudenmukaisuus, kohtuus, totuudenmukaisuus ja yksilönvapaus. Nämä eettiset arvot ovat yhteydessä toisiinsa ja muodostavat tutkimuksen eettisen periaatteen. (Tschudin 2003, 51-52.)

Eettisten periaatteiden mukaisesti yrittäjille tulee kertoa, mihin tarkoitukseen tutkimus tehdään ja mihin tuloksia käytetään (Mäkinen 2006, 114-115). Heille kerrotaan, mitä tutkimukseen osallistuminen tarkoittaa, ja mitä osallistuminen heiltä vaatii. Heille kerrotaan myös kerätäänkö aineisto kertaluontoisesti, onko se kahdenkeskistä keskustelua vai lomakkeen täyttämistä valmiista vaihtoehdoista. Näiden lisäksi on hyvä kertoa, sisältääkö tutkimus puhelimesta keskustelua, kahdenkeskistä tapaamista vai ryhmätapaamista tutkijan johdolla. Ennen tietoinen suostumus tutkimukseen lomakkeen allekirjoittamista, haastateltaville tulee kertoa vielä, minkälaisia nauhoitus käytäntöjä on käytössä. Haastatteluun osallistumisen tulee olla vapaaehtoista ja maksutonta. (Mäkinen 2006, 93-95; Kuula 2006, 106.)

Eettisyyteen kuuluu myös, että tutkimukseen osallistuvilla luvataan anonymiteetti. Anonymiteetti on hyvin tärkeä asia tutkimusta tehtäessä, se tarkoittaa nimen säilymistä salassa eli nimettömyyttä. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 179.) Kaikki henkilökohtaiset tiedot, kuten nimi, henkilötunnus, osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoitteet poistetaan heti, kun niitä ei enää tarvita aineistossa. Yleensä tämä tapahtuu aineiston analyysin jälkeen. Suositeltavin tapa on keksiä peitenimi yrittäjän tilalle, jos työ vaatii, että siellä on nimiä. (Kuula 2006, 214-215.) Anonymiteetti suojaa myös tutkijaa. Anonymiteetin avulla arkaluontoisia asioita käsiteltäessä tutkijan ei tarvitse pelätä aiheuttavansa tutkimukseen osallistujalle haittaa. (Mäkinen 2006, 114-115.)

Eettisyyden ja salassapidon kannalta on tärkeää, että tutkittavilta saatu haastatteluaineisto säilytetään turvallisessa paikassa, lukitussa tilassa. Tietokoneella olevat tiedot säilytetään salasanalla suojattuna. Aineistoa siirretään sähköisesti vain luotettavan yhteyden kautta. Aineisto on vain opinnäytetyön tekijöiden käytettävissä ja heitä ohjaavan opettajan katsottavissa. Yritysten nimiä ei mainita, jotta haastateltavia ei voi tunnistaa. Tutkimuksesta ei saa olla haittaa tutkimukseen osallistujalle. (Gillham 2010, 10-17; Paunonen & Vehviläinen-Julkunen 1997, 206; Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 176-180.)

Tutkittavan on otettava huomioon oikeudenmukaisuus tutkimustyössä, joka tarkoittaa, että kaikki haastateltavat ovat tasa-arvoisia. Oikeudenmukaisuus on tutkittavan elämäntavan ja tapojen kunnioittamista. Jokaiselle tutkimukseen osallistujalle tulee antaa yhtäläinen mahdollisuus tuoda oma äänensä kuuluviin. Tutkittavan henkilöllisyys pidetään salassa siten, että ei puhuta henkilön eikä yrityksen nimillä, näin kukaan ei saa selville mistä yrityksestä on kyse. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 179.)

Tässä opinnäytetyössä on noudatettu edellä mainittuja eettisiä seikkoja tutkimusprosessin eri vaiheissa.

5.5 Luotettavuus

Kaikki laadulliset tutkimukset ovat yksilöitä, ja jokainen on erilainen. Luotettavuus perustuu koko tutkimukseen, sen osiin ja itse tekstiin. Luotettavuus katsotaan siten, että vastaako aineisto tutkimuskysymyksiin tai, onko aineiston avulla saatu ratkaistua tutkimustehtävä. Onko aineisto määrällisesti oikeassa suhteessa tutkimuskohteeseen vaikuttaa myös luotettavuuteen. Tulee miettiä, kuinka suuri tutkimusaineisto kerätään ja miten voidaan olla varmoja, onko suuri vai pieni otos luotettavampi. Tutkijan käytöstä ja toimintaa on myös katsottava luotettavuuden mittarina. Miten tutkijat ovat esittäneet kysymyksiä, millainen on oma asenne tutkittavaan, ja onko tutkija ollut mukana avoimin mielin. (Krause & Kiikala 1997, 130-131.)

Tähän opinnäytetyöhön otettiin mahdollisimman suuri ja kattava otos Koko- ja Pumppu-hankkeen alueelta työn luotettavuuden varmistamiseksi. Johtuen tutkimuksen tekijöiden yrittäjäjyys taustoista ja tulevasta hoitoalan tutkinnosta voidaan ajatella, että tutkijoiden asenne oli hyvä, mikä lisää omalta osaltaan tutkimuksen luotettavuutta. Haasteena tutkimuksessa oli saada teemahaastattelun kysymykset vastaamaan tutkimuskysymyksiä ja työn tavoitetta. Työn laadukkuuteen voi jo etukäteen vaikuttaa tekemällä hyvän haastattelurungon ja pohtimalla teemoja syventäviä lisäkysymyksiä ennalta.

Opinnäytetyön onnistumisen ja luotettavuuden kannalta on tärkeää saada oikein laadittujen kysymysten pohjalta vastauksia tutkimusongelmaan. Myös haastattelukoulutus ja harjoittelu yhdessä toisen haastattelijan kanssa lisää luotettavuutta. Haastattelurunkoa läpi käydessä varmistetaan, että haastattelijat ovat sisäistäneet teemarungon ja ymmärtävät sen samalla lailla. Oman haasteensa tutkimukselle luo tutkimuksen tekijöiden kokemattomuus haastattelutaidoissa. (Hirsjärvi & Hurme 2006, 68-73.) Tämän johdosta tutkimuksen tekijät ovat perehtyneet haastattelu kirjallisuuteen ja lisäksi haastatteluja harjoiteltiin etukäteen. Teemahaastattelunko on tehty yhdessä, jolloin teemat aukenivat samansisältöisinä kummallekin.

Tutkimusaineiston luotettavuuden käsittelyssä on tärkeää ottaa huomioon, että henkilökohtaisia asioita ei anneta ulkopuolisille.. Luottamuksellisuus on tärkeä lupaus, jonka tutkijat antavat haastateltaville. Tutkijan on selvitettävä tarkkaan, miten luottamuksellisuus taataan tutkimuksen eri vaiheissa. Luottamuksen takaaminen on moraalinen velvollisuus tutkijalla sekä se on myös laissa säädetty. (Mäkinen 2006, 115-116.)

Tutkimuksen luotettavuutta lisää se, että kaikki haastattelut ja tutkimusmateriaalin analysoinnit on tehnyt kaksi samaa tutkijaa yhdessä. Myös se, että kaikki haastattelut nauhoitettiin ja purettiin tekstiksi sanasta sanaan lisää tutkimuksen uskottavuutta ja luotettavuutta. Tulokset perustuvat todelliseen aineistoon. (Hirsjärvi & Remes 2009, 184-190.) Opinnäytetyö on luonteeltaan julkista ja sitä voidaan esitellä julkisesti. Kun opinnäytetyö on valmis, haastattelut ja raakamateriaali hävitetään. Valmiiksi litteroitu, anonyymi aineisto, on työn valmistumisen jälkeen tarvittaessa Pumpu-hankkeen käytettävissä.

5.6 Tutkimuksen aikataulu, kustannukset ja raportointi

Aikatauluksi oli sovittu, että kevään aikana tehdään teoreettinen viitekehys valmiiksi, etsitään ja valitaan riittävä otos sekä hiotaan teemahaastattelurunko kuntoon. Kesäkuun 5. päivä oli suunnitelmaseminaari, jonka jälkeen saimme tutkimusluvan ja aloitimme tutkimusosuuden tekemisen. Otokseen valittuihin hoivayrittäjiin otettiin yhteyttä suunnitelmaseminaarin jälkeen ja haastattelut toteutettiin heinä-elokuussa, yrittäjien aikataulut huomioiden. Loppukesä meni työn toteutusvaiheessa ja tavoitteeksi asetettiin, että opinnäytetyö oli loppusyksystä valmis. Tavoitteeseen myös päästiin. Valmis opinnäytetyö esitettiin marraskuun julkaisuseminaarissa Hyvinvointifoorumissa Lohjan pääkirjastolla 7.11. Työ toteutettiin tasapuolisesti molempien kesken. Alla olevassa taulukossa on kuvattu tutkimuksemme aikataulu.

Taulukko 1: Tutkimuksen aikataulu

Tutkimuksen tekijöille ei maksettu työstä palkkaa. Työhön liittyviä kustannuksia ei ollut tai ne olivat varsin vähäisiä, kuten moniste- ja bensiinikuluja. Haastattelut tapahtuivat vapaaehtois pohjalta, eikä niistä maksettu haastateltaville palkkiota.

Raportointi tapahtui Laurean opinnäytetyö ohjeiden mukaisesti. Raportointi sisältää kaikki eri tavat, joilla tutkimuksesta suullisesti tai kirjallisesti tiedotettiin ulkopuolisille (Hirsjärvi & Hurme 2009, 191).

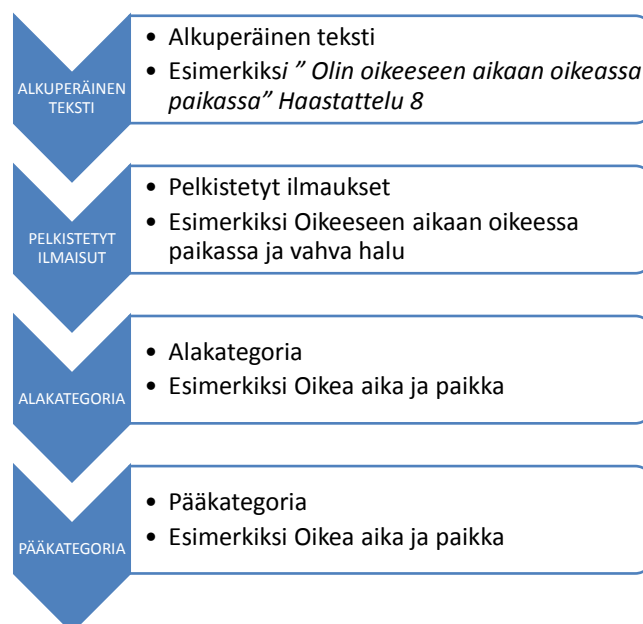
6 Tutkimusaineiston analyysi

Opinnäytetyön tutkimusosuudessa käytettiin tutkimusmateriaalina hoivayrittäjille tehtyjä teemahaastatteluita. Teemahaastattelun teemat olivat samat kuin tutkimuskysymykset. Teemahaastatteluun vastasi 11 yrittäjää. Teemahaastattelussa yrittäjät vastasivat viiteen etukäteen mietittyyn pääkysymykseen eli teemaan, joita avattiin enemmän lisäkysymyksillä.

Tutkimusaineiston litterointivaiheessa työ jaettiin puoliksi tekijöiden kesken, ja haastattelut analysoitiin yhdessä. Hoivayrittäjien teemahaastattelut kuunneltiin nauhalta ja samalla litteroitiin aineisto eli kirjoitettiin aineisto sanasta sanaan auki. Jokaiselle haastattelulle annettiin oma tunnusväri. Tämän jälkeen etsittiin aineistosta, useita kertoja aineistoa lukemalla alkuperäisilmaisuja, jotka vastasivat yrittäjille esitettyihin kysymyksiin. Nämä merkitykselliset ilmaisut ovat perustana koodaukselle eli pelkistämiseksi. Kysymyksiin vastaavat alkuperäisilmaisut siirrettiin uudelle pohjalle. Tekstit erottuivat toisistaan

tunnusväreillään. Tutkimusraportissa merkityksellisiä ilmaisuja käytetään esimerkkeinä aineistosta ja analyysistä. Tulosten raportoinnissa esitetään lainauksia alkuperäisistä teksteistä ja niillä oikeutetaan tehdyt analyttiset päätelmät. (Kylmä & Juvakka 2007, 116-119.)

Alkuperäisilmaisuista muokattiin pelkistettyjä ilmaisuja. Vaikka pelkistetyt ilmaisut oli koodattu väreillä, niihin lisättiin tässä vaiheessa luotettavuuden varmentamiseksi haastattelun tunnusnumero. Analyysin toisessa vaiheessa, valmiit pelkistetyt ilmaisut koottiin toiseen tiedostoon listaksi. Sen jälkeen sisällöllisesti samankaltaiset pelkistetyt ilmaisut ryhmiteltiin teemahaastattelussa esitettyjen teemakysymysten alle. Pelkistetyistä ilmaisuista koottiin tutkimuksen tekijöiden tulkinnan ja tutkimusaineiston mukainen kokonaisajatus, sen mukaan, mitä tuloksista nousi eniten esiin. Lopputulokseksi saimme analysoitua jokaisesta kohdasta yhden luokan, joka kattoi kaikki sen alla olevat ilmaisut (Liite 6). Sen jälkeen laskimme prosenttiosuuden kuinka monta yrittäjää oli samaa mieltä. Pelkistettyjen ilmaisujen pohjalta niille etsittiin sopiva ilmaisu, joka kuvaa kokonaisuutta eli saatiin yksi pääluokka. Vaihe vaiheelta tapahtuvan pelkistämisen, ryhmittelyn ja abstrahoinnin kautta muovattu kokonaisuus tuottaa vastauksen tutkimuksen tehtäviin ja tarkoitukseen. (Kylmä & Juvakka 2007, 116-119.)

Kuvio 3: Esimerkki aineiston ryhmittelystä luokiksi (Kylmä & Juvakka 2007, 118-119.)

6.1 Tutkimustulokset

Tutkimustulokset osiossa esitetään tämän opinnäytetyön tutkimuksen taustatiedot ja tulokset.

6.1.1 Taustatiedot

Hoivayrittäjille tehdyn taustatietolomakkeen vastauksista nähdään, että suurin osa yrittäjistä oli koulutukseltaan opistoasteen tai ammattikorkeakouluasteen sairaanhoitajia. Yhdellä yrittäjällä oli muu sosiaali- tai terveysalan ammattitutkinto. Monet yrittäjät mainitsivat käyneensä myös muita koulutuksia, kuten hoitoalan erikoistumisopintoja, yrittäjäkoulutusta, lääkekoulutusta ja johtamisen erikoisammattitutkinnon. Ennen hoivayrittäjäksi alkamista, jokaisella yrittäjällä oli työkokemusta hoiva-alalta 3-29 vuotta. Hoivayrittäjinä he olivat toimineet vaihtelevasti 3-15 vuotta. Haastatelluista hoivayrittäjistä kolmella oli yritysmuotona toiminimi, ja seitsemällä oli osakeyhtiö. Yksi osakeyhtiömuotoinen yrittäjä oli lopettamassa toimintaansa. Yhdellä yhdestätoista yrittäjästä oli kommandiittiyhtiö. Yritykset tuottivat erilaisia palveluita, osalla oli monta eri palvelua. Näitä olivat lastensuojelu, jota tarjosi kolme yrittäjää, vanhuspalveluita tarjosi viisi yrittäjää, mielenterveys palveluita oli myös viidellä yrittäjällä, kotisairaanhoidon antoi kolme yrittäjää, kehitysvammaisten hoitopalveluita tarjosi kolme yrittäjää, yksi yrittäjä tarjosi ensihoitoa, yksi anestesiaa ja yksi laserhoitoa. Suurin osa hoivayrittäjistä oli naisia. Yhdeksän yrittäjää yhdestätoista oli naisia ja kaksi oli miehiä. Ikähaarukka oli 30-69 ikävuoden välillä. Suurin osa hoivayrittäjistä oli kuitenkin 40-59 vuotta.

Yrittäjien taustatiedot	f	%
Sukupuoli		
Nainen	9	82
Mies	2	18
Ikä		
30-39	1	9
40-49	5	46
50-59	4	36
60-69	1	9
Koulutus		
Opisto	8	73
AMK	3	27
Yritysmuoto		
Toiminimi	3	27
Osakeyhtiö	7	64
Kommandiittiyhtiö	1	9
Palvelut		
Lapset	3	14
Vanhukset	5	23
Mielenterveys	5	23
Kotisairaanhoido	3	14
Kehitysvamma	3	14
Ensihoito	1	4
Anestesia	1	4
Laserhoito	1	4
Työkokemus ennen yritystä		
3-5 vuotta	2	18
6-10 vuotta	1	9
Yli 10 vuotta	8	73
Yrittäjävuodet		
3-5 vuotta	5	45,5
6-10 vuotta	1	9
Yli 10 vuotta	5	45,5

Taulukko 2: Tutkimukseen osallistuneiden yrittäjien taustatiedot (n = 11)

6.1.2 Millaiset ovat hoivayrittäjyyden lähtökohdat?

Ensimmäisenä teemakysymyksenä oli, millaiset ovat hoivayrittäjyyden lähtökohdat. Teemaa avattiin neljällä lisäkysymyksellä.

Omiksi lähtökohdikseen hoivayrittäjyyteen yrittäjät nostivat oikean ajan ja paikan. Auttamisen halun koki 64 prosenttia tärkeäksi. Pitkästä työkokemuksesta oli hyötyä 36 prosentille vastaajista.

Lähtökohtana on se että on nähnyt tilauksen asiakaskuntaan, joka on jäänyt muiden palveluiden ulkopuolelle. (Haastattelu 2)

Toisena lisäkysymyksenä oli, mitä odotat hoivayrittäjyydeltä. Suurin osa hoivayrittäjistä eli 73 prosenttia odotti yrittäjyydeltä asiakkaan auttamista ja haasteita. Taloudellista vakautta onnistumisen kautta odotti 27 prosenttia.

Eli et saatais kaikille se hyvä ajatus siitä, et ihmisen pitää elää viimiseen päivään asti. (Haastattelu 6)

Kolmantena lisäkysymyksenä oli, mistä tuli kipinä lähteä hoivayrittäjäksi. Yrittäjistä 64 prosenttia oli saanut kipinän lähteä hoivayrittäjäksi auttamisen halusta. Loput 36 prosenttia oli sitä mieltä, että ovat yrittäjähenkisiä tai yrittäjätäustaisia.

Siis mähän päädyin sairaanhoitajaks ihan vahingossa. Tietty siin varmaan jonkun näkönen kutsumus on, mut kyl mä oon ihan sitä mieltä, et tää on mun juttu. (Haastattelu 1)

Neljäntenä lisäkysymyksenä oli, millaista lisäkoulutusta olet hankkinut ennen yritystä ja jo yrityksen toimiessa. Yrittäjistä 64 prosenttia sanoi johtamisen ja yrittäjyyskoulutuksen hankkimisen olleen tarpeellista. Loput 36 prosenttia oli hankkinut lisäkoulutusta omaan erikoistumisalaansa. Kaikki olivat suorittaneet opisto tai ammattikorkeakoulu tasoisen sosiaali- ja terveysalan tutkinnon. Valmistumisen jälkeen he olivat olleet muilla töissä muutamia vuosia ennen oman yrityksen perustamista. Ennen yrittäjyyttä ei oltu hankittu mitään erityisiä koulutuksia.

Niin Lohjan Laureassa oli joskus öö tällainen se oli nimeltään hyvinvointialan asiantuntijuudesta yrittäjyyteen. Se oli ihan laadukas ja hirveen hyvä mun mielestä siinä oli panostettu näihin luennoitsijoihin et se ei ollut tällainen toisella kädellä tehty koulutus. (Haastattelu 3)

6.1.3 Millaista tukea kaipaavat tai olisivat kaivannut yrityksen perustamisvaiheessa?

Toisena teemakysymyksenä oli, millaista tukea kaipaavat tai olisivat kaivannut yrityksen perustamisvaiheessa. Teemaa avattiin neljällä lisäkysymyksellä.

Ensimmäisenä lisäkysymyksenä oli, saiko mistään neuvoja tai konkreettista apua, millaista ja mille aihealueelle. Hoivayrittäjät kokivat saaneensa apua ja neuvoja eniten toisilta yrittäjiltä. 91 prosenttia kaipasi, että olisi ollut yhdessä paikassa joku hoivapuolen instanssi tai taho, josta olisi saanut kaiken tiedon. 9 prosenttia olisi kaivannut myös taloudellista tukea alkuvaiheessa.

Joo, varmaan enemmän ois kaivanut tukea niinku silloin olemassa olevilta yrittäjiltä jo niinku tästä ympäriltä. (Haastattelu 5)

Toisena lisäkysymyksenä oli, minkälainen tuki on tärkeää tai vähemmän tärkeää. Yrittäjien kertoman mukaan 55 prosentille tärkeä tuki olisi ollut oman alan ulkopuolinen tuki. Vähemmän tärkeäksi he kokivat oman alueen päättäjät, joilta eivät saaneet apua.

Et on tota joku vanhempi yrittäjä joka kertoo. (Haastattelu 2)

Kolmantena lisäkysymyksenä oli, miten tuentarve eroaa alkuvaiheessa ja myöhemmin. Tuentarve eroaa yrityksen perustamisvaiheessa siten että, 73 prosenttia koki alussa koulutukset tärkeäksi ja myöhemmin toisten konsultoinen sekä verkostoituminen.

Kyl semmonen taustatuki on hyvä olla olemassa, joka tietää nää kiemurat. (Haastattelu 1)

Neljäntenä lisäkysymyksenä oli, jos aloittaisit nyt yrittäjänä, mitä tukea tarvitsisit. Hoivayrittäjistä 64 prosenttia mainitsi toisen yrittäjän tuen ja verkostoitumisen. Muita yksittäisiä asioita, joita tuli esille olivat: perehdytys, näkyvyys sekä päivityskoulutus yrittäjille säännöllisin väliajoin, esimerkiksi viiden vuoden välein.

Mut kyl varmaan olis rohkeemmin ottanu yhteyttä jo olemassa oleviin yrityksiin, et jonkun verran mä konsultoin jo olemassa olevia yrityksiä, mut sillon oli vähän sellanen ajatus et kilpailija tulee. (Haastattelu 1)

6.1.4 Millaisia tukimuotoja yrittäjille on tarjolla?

Kolmantena teemakysymyksenä oli, millaisia tukimuotoja yrittäjille on tarjolla. Teemaa avattiin kolmella lisäkysymyksellä.

Ensimmäisenä lisäkysymyksenä oli, tiedätkö millaisia tukimuotoja on olemassa. Hoivayrittäjistä 55 prosenttia tiesi erilaiset lainamahdollisuudet ja starttirahan. Yksittäisiä tukia, mitä yrittäjät kertoivat olevan, olivat muun muassa erilaiset yhdistykset ja järjestöt, TE-keskus, ELY-keskus sekä Uusyrityskeskus. Paljon oli sellaisia tukimuotoja, joista yrittäjät eivät olleet kuulleet.

Tietyin ehdoin, mut tota jostain syystä en kyllä uskaltanut tarttua niihin.
(Haastattelu 2)

Toisena lisäkysymyksenä oli, oletko itse hyödyntänyt tukimuotoja. Yksi yrittäjä ei ollut hyödyntänyt mitään tukimuotoja, kaikki muut olivat hyödyntäneet enemmän tai vähemmän. He kokivat kuitenkin, että enemmänkin olisi voinut ottaa selvää eri tukimuodoista.

Mut on tässä paljon sellaisia, mitä me ei olla käytetty tai ei olis edes tiennytkään. (Haastattelu 1)

Kolmantena kysymyksenä oli, mitkä tukimuodot ovat vähemmän tarpeellisia. Yrittäjistä 55 prosenttia oli sitä mieltä, että kansainvälistyminen on turhaa. Osa oli jo kansainvälisillä markkinoilla, mutta suurin osa aikoi pysyä kotimaisena.

Ei olla kansainvälistymässä, ei ainakaan vielä. Ei joo ei. Meidän valtti on se, et me ollaan kotimainen. (Haastattelu 1)

6.1.5 Miten hoivayrittäjien erityistarpeet on huomioitu?

Neljäntenä teemakysymyksenä oli, miten hoivayrittäjien erityistarpeet on huomioitu. Teemaa avattiin kymmenellä lisäkysymyksellä.

Ensimmäisenä lisäkysymyksenä oli, mitä erityispiirteitä hoivayrittäjät kokee hoivayrittäjillä olevan ja miten nämä ovat huomioitu. Vastaajista 36 prosenttia kertoi hoivatyön luonteen vuoksi olevan vaikeaa hinnoitella omaa työtään. Auttamisen halu ja rahan yhdistelmä koettiin hankalaksi.

Ja muutenki silleen, et sairaanhoitajalla se auttaminen on omassa päässä eikä siitä kehtaa lähtee pyytää hintaa. (Haastattelu 7)

Toisena lisäkysymyksenä oli, miten onnistuu naisyrityksyyteen liittyvä perheen ja työn yhdistäminen. Hoivayrittäjistä 45 prosentin mielestä perheen ja työn yhdistäminen sujuu paremmin, jos perhe voi olla mukana toiminnassa. 45 prosentilla vastaajista oli epäsäännölliset työajat. 18 prosenttia oli sitä mieltä, että pienten lasten kanssa yrittämisestä ei olisi tullut mitään.

Aloittavalla yrittäjällä se on aika, se on hyvin hankalaa. Mul on luojan kiitos vielä olemassa vaimo ja meil on kolme lasta ja niinku perhekin. Ja kyl se on aika tota niin, ei tää mitenkään helppoa tää liikkeellelähtö, eikä mitenkään kauheen ruusunen tää lähtö. Väkisinhän, se aika revitään jostain. Mikä on pois, sehän näkyy sitten jossain muualla. Ja ainahan se parempi ois, jos koko perhe tai puoliso on jollain tavalla mukana siinä. (Haastattelu 3)

Kolmantena lisäkysymyksenä oli, kokivatko hoivayrittäjät naisyrittäjyyteen liittyvää rahoitusvaikeutta. Hoivayrittäjistä 64 prosentilla ei ole ollut mitään rahoitusongelmia.

En mä oo kokenut, et päinvastoin tuntu, et kaikki suju niin hyvin.
(Haastattelu 7)

Neljäntenä lisäkysymyksenä oli, puuttuvatko hoivayrittäjiltä naisyrittäjyyteen liittyen verkostot. Vastaaajista 64 prosentilla oli jo olemassa hyvät verkostot samankaltaisten yritysten kanssa. 100 prosenttia koki verkostoitumisen tärkeäksi. Hoivayrittäjistä, joilla oli yritystoimintana jokin muu muoto kuin hoivakoti, 75 prosenttia haluaisi verkostoitua enemmän.

On semmoinen verkosto, että voidaan soittaa puolin ja toisin ja soitellaankin aktiivisesti. Ja vaihtaa vähän tietoja ja tiedonjyväsiä, ajatuksia ja tämmösiä. Ilman muuta se on tärkeä verkosto. (Haastattelu 5)

Viidentenä lisäkysymyksenä oli, onko hoivayrittäjille sopivaa yrittäjyyskoulutusta. Hoivayrittäjistä 73 prosentin mukaan sopiva yrittäjyyskurssi puuttuu. 45 prosenttia oli saanut sairaanhoitajan tai vastassa opinnoissa opetusta hoivayrittäjyydestä. 55 prosenttia opetusta saaneista oli sitä mieltä, että siitä ei ollut mitään hyötyä. Opetukseen kaivattiin mm. hoiva-alan yrittäjiä puhumaan, välttämätöntä tietopakettia hoivayrittäjyydestä, sekä tietoa tahosta, josta hoivayrittäjä saa tukea tarvittaessa.

Hoivayrittäjyys on mennyt ihan omilla tiedoilla ja taidoilla ja hihasta ravistamalla. (Haastattelu 8)

Kuudentena lisäkysymyksenä oli, onko teillä tavoitteena laajentaa toimintaa. Hoivayrittäjistä 55 prosentilla oli suunnitelmissa kasvattaa yritystoimintaa. Niistä hoivayrittäjistä, joilla ei ole kasvutavoitteita, kaksi oli juuri laajentanut toimintaansa. Lopuista 27 prosentista, yksi lopettaa, yhden tavoitteena oli tienata itselle leipä sekä yksi kasvattaisi yrityksen toimintaa, jos olisi nuorempi.

On, meillä on tälläkin hetkellä mietinnässä ja katsannossa laajentuminen toki koska meille on jo jono. (Haastattelu 6)

Seitsemäntenä lisäkysymyksenä oli, miten jaksat psyykkisesti. Haastatelluista 91 prosentin mielestä hoivayrittäjyys on psyykkisesti kuormittavaa. Yksi haastatelluista hoivayrittäjistä oli sitä mieltä, että hoivayrittäjyys osa-aikaisena on voimaannuttavaa.

Et ku tietää et toiminta täällä jatkuu 24 h vuorokaudessa. Et ku ei ikinä pysty siihen nojautuu, et koskaan ei tulis yölläkään sitä puhelua, et kyl se puhelin on siin yöpöydällä aina vieressä siltä varalta, et joku soittaa, et yökkö on sairastunut tai jotain muuta. (Haastattelu 1)

Kahdeksantena lisäkysymyksenä oli, miten valtion ja kunnan ohjaus näkyy hoivayrittäjyydessä. Hoivayrittäjistä 73 prosentin mielestä kunnat ohjaavat hoivayrittäjien toimintaa kilpailutusten määräysten kautta. 27 prosentin mielestä byrokratia ja siten työn määrä oli lisääntynyt.

Kunnat pystyy aika pitkälle sanelemaan, minkä tyyppistä palvelua he haluavat ostaa. Mut kyl se on sellasta jatkuvaa Valviran kanssa tehtävää yhteistyötä siltä taholta, et kattelee mitä uusia käytäntöjä tulee, mitä uusia asetuksia tulee ja samoin hallintovirastolta. Pitää pysyä ajan tasalla. Et nää on just niitä, et sielt pitää vähän seurata, mitä pitää olla, tää pitää tehdä ja sit pitää käydä koulutuksia sitä varten, et osaa sen tehdä ja vastata siihen Valviran vaatimuksiin.
(Haastattelu 1)

Yhdeksäntenä lisäkysymyksenä oli, miten tavoitat asiakkaasi. Hoivayrittäjistä 64 prosenttia tavoitti asiakkaansa kilpailutusten kautta. 27 prosenttia koki palvelusetelin parantavan laatua, kun kuntalaiset saavat itse päättää, missä laatu on hyvää ja minne haluavat mennä.

Kyl se niinku kunnat sen määrää hyvin pitkälle. Käy tarkastamassa meidän paikat ja. Kilpailutuksen myötäähän me kaikki käydään nykyään. Ennen silloin kun mä aloitin, oli paljon maksusitoumuksen kautta, et yksittäinen voi soittaa paikkaa. Nykyään ei oo, kun ne kilpailuttaa kaikki paikat. Et meil on varmuus, et sun pitäis pitää, et kunnat määrää aika paljon et sit se niin sanottu osakesalkku pitää hajauttaa ettet sä myy yhdelle kunnalle 30 paikkaa. Et sit kun loppuu sopimus, niin sul on talo tyhjä. Pitää monelle eri kunnalle myydä.
(Haastattelu 9)

Kymmenentenä lisäkysymyksenä oli, koetko tarvitsevasi päivitystä omaan hoitotyön osaamiseen. Hoivayrittäjistä 55 prosenttia ei kokenut tarvetta päivitykseen.

Ei, mä oon tehny sitä koko ajan. Tehnyt tätä työtä niin valtavan kauan ja sit se, et mä oon kuitenkin aktiivi opiskelija aktiivi lukija. Et sillä lailla käyn noit koulutuksia koko ajan, muitakin hoitoon liittyviä koulutuksia semmosia pienempiä, päivän kahden päivän koulutuksia oon käynyt täs välissä.
(Haastattelu 6)

6.1.6 Miten tukimuotoja tulisi mielestäsi kehittää?

Viidentenä teemäkysymyksenä oli: miten tukimuotoja tulisi mielestäsi kehittää. Teemaa avattiin kolmella lisäkysymyksellä.

Ensimmäisenä lisäkysymyksenä oli, tukimuotojen kehittäminen oman yrityksen kannalta. Hoivayrittäjistä 45 prosentin mielestä tukimuotoja tulisi kehittää siten, että olisi yksi yhteinen paikka josta saa tietoa ja apua.

Mielestäni niitä tukimuotoja pitäis kehittää siten, että olis joku semmonen automatik niinku puhelinoperaattorit soittaa, et onko kaikki liittymät ajantasalla, jonku pitäis soittaa yrittäjille ja kysyä, että oletko sinä ajantasalla. (Haastattelu 2)

Toisena lisäkysymyksenä oli, miten tukimuotoja voisi kehittää saatavuuden ja tiedottamisen kannalta. Saatavuuden ja tiedottamisen kannalta oltiin samoissa asetelmissä eli kaikki mahdollinen tieto olisi samassa paikassa tai samalla henkilöllä. 73 prosenttia mainitsi tämän asian tärkeäksi.

Et se tieto olis helposti saatavilla ja se olis helposti poimittavissa. (Haastattelu 2)

Kolmantena lisäkysymyksenä oli, miten tukimuotoja voisi kehittää tulevien yrittäjien kannalta. Yrittäjistä 64 prosentin mielestä tulisi olla tukena mentori tai yrityskonsultti, joka neuvoe eteenpäin. Yksittäisiä ehdotuksia tuli esimerkiksi koulu auttaisi alkuun, taloudellinen tuki helpommin saatavilla, alan ihminen täytyy olla sekä yhteiset työtilat useamman yrittäjän kanssa.

Eli se et miten lähteä sillä tavalla jotenki kumppanuus hankkeena tukemaan jotaki toista yrittäjää niin se olis äärettömän tärkeätä, et sitä tarvittais ihan sen takia koska se tie on niin kivinen. (Haastattelu 11)

7 Johtopäätökset

Tutkimustuloksista ilmeni, että hoivayrittäjyyden lähtökohtana oli auttamisen halu, joka pitkän työkokemuksen tuella, tilaisuuden auetessa avasi tien yrittäjyyteen. Hoivayrittäjyydeltä odotettiin haasteellisuutta ja mahdollisuutta auttaa asiakasta. Myös raha motivoi hoivayrittäjää. Hoivayrittäjät kokivat yrityksen perustamisvaiheessa tarvitsevansa hoivapuolen instanssin tukea, josta saisi kaiken tarpeellisen tiedon. Tämänsuuntainen taho oli entinen Laurean sosiaali- ja terveysalan yrityshautomo ja sen asiantunteva vetäjä. Tärkeäksi koettiin myös toisen yrittäjän tuki ja verkostoituminen muiden yrittäjien kanssa sekä erilaiset koulutukset. Myöhemmässä vaiheessa verkostoituminen ja konsulttoiminen korostuivat. Erilaisista tukimuodoista tutuimpia olivat starttiraha ja eri lainamahdollisuudet. Hoivayrittäjät olivat hyödyntäneet tukimuotoja, mutta kokivat että enemmänkin olisi voinut ottaa selvää eri tukimuodoista. Kaiken kaikkiaan tuki koettiin tärkeäksi, mutta sitä olisi saanut olla enemmän ja helpommin saatavilla. Vähemmän tarpeellisiksi tukimuodoiksi koettiin kansainvälistymiseen liittyvät tukimuodot.

Hoivayrittäjyyden erityispiirteet asettavat hoivayrittäjyydelle omanlaisen haasteensa. Tutkimuksen hoivayrittäjät kokivat auttamisen halun ja rahan yhdistämisen olevan hankalaa. Naisyrittäjyyteen liittyy vahvasti kysymys, miten saa perheen ja työn yhdistettyä. Vajaa puolet hoivayrittäjistä oli sitä mieltä, että perheen ja työn yhdistäminen sujuu paremmin, jos perhe voi olla mukana toiminnassa. Varsinkin aloittavalle hoivayrittäjälle perheen ja työn yhdistäminen on hyvin hankalaa ja vaatii perheeltä paljon. Yksi hoivayrittäjä kuvaakin lohdullisesti asiaa, että viisi ensimmäistä vuotta on vaikeaa, mutta sitten alkaa helpottaa. Johtuen potilaiden jatkuvasta hoidon tarpeesta, työajat ovat usein hoivayrittäjillä epäsäännölliset. Vaatii hyvää organisointia yhdistää perhe-elämä siihen. Pienet lapset ja yrittäminen oli osalle haastatelluista mahdoton ajatus.

Rissanen ja Sinkkosen (2004) mukaan naispuolisilla hoivayrittäjillä oli toimialaan liittyvää rahoitusvaikeutta. Tätä vaikeutta ei ilmennyt haastateltavien kesken. Ainoastaan yksi hoivayrittäjä kertoi, että ei ole saanut mitään rahoitusta ja, että hänellä olisi enemmän uskottavuutta, jos olisi mies. Hoivayrittäjistä suurimmalla osalla ei ole ollut mitään rahoitusongelmia. Rissanen ja Sinkkonen kirjoittavat myös, että naisilla verkostot ovat yleensä hyvin pieniä ja hyödyttömiä, koostuen lähinnä lähiomaisista. Tämän tutkimuksen mukaan verkostoitumisen koki kaikki haastatellut hoivayrittäjät tärkeäksi. Monella hoivayrittäjistä oli jo olemassa hyvät verkostot, useimmiten muiden samanlaisten yritysten kanssa. Verkostojen välityksellä tehtiin yhteistyötä, vaihdettiin tietoa ja ajatuksia. Muiden kuin hoivakotiyrittäjien keskuudessa oli selkeästi enemmän verkostoitumistarvetta.

Samoin kuin Rissanen ja Karhunen (2004) tutkimuksessaan totesivat myös tässä tutkimuksessa tuli ilmi, että hoivayrittäjien mielestä sopiva yrittäjyyskurssi puuttuu. Haastateltavista melkein puolet oli saanut sairaanhoitajan tai vastaavassa opinnoissa opetusta hoivayrittäjyyteen. Joka toinen oli kuitenkin sitä mieltä, että siitä ei ollut mitään hyötyä. Opetukseen kaivattiin mm. hoiva-alan yrittäjiä puhumaan, välttämätöntä tietopakettia hoivayrittäjyydestä sekä tietoa tahosta, josta hoivayrittäjä saa tukea tarvittaessa.

Kettusen (2008) mukaan hoiva-ala on kasvava ala, mikä tuli myös ilmi hoivayrittäjien haastatteluissa. Heistä yli puolella oli suunnitelmissa kasvattaa yritystoimintaa. Vaikka hoivayrittäjillä on oma vapaus ja itsenäisyys tehdä työtä (Kettunen 2006), psyykkisesti työ voi olla toisinaan raskasta (Rissanen & Sinkkonen 2004). Tässä tutkimuksessa saatiin samanlainen tulos, suurin osa hoivayrittäjistä oli sitä mieltä, että hoivayrittäjyys on psyykkisesti kuormittavaa. Psyykkistä kuormittavuutta lisääviä tekijöitä olivat: aina pitää olla tavoitettavissa, henkisen tuen puute, epävarmuus, heikko fyysisesti itsestä huolehtiminen, stressi sekä pelko terveyden menettämisestä. Jaksamista lisääviä tekijöitä mainittiin

seuraavia: perhe, opiskelu, harrastukset, osa-aikaisuus, työn rytmittäminen, hyvä työryhmä, seurakunta ja luonto.

Kuten Rissanen ja Sinkkonen (2004) kirjoittavat, ohjataan hoivayrittäjyyttä vahvasti valtion ja kunnan taholta muun muassa lainsäädännön ja poliittisten toimintojen kautta. Hoivayrittäjien haastattelutuloksista ilmenee, että kunnat ohjaavat hoivayrittäjien toimintaa kilpailutusten määräysten kautta. Kilpailutukset koettiin haasteellisiksi ja aikaa vaativiksi. Rissanen ja Sinkkonen mukaan hoivayrittäjyyden markkinoita vaivaa myös epätasapaino. Kunnilla on vahva asema hoivapalvelujen tuottajana ja siten kilpailua ei juuri ole. Haastattelun hoivayrittäjät tavoittavat asiakkaansa pääsääntöisesti juuri kilpailutusten kautta. Haasteista huolimatta suurimmalla osalla hoivayrittäjistä oli kuitenkin suunnitelmissa laajentaa toimintaa.

Hoivayrittäjillä oli tulosten mukaan vahva ammatillinen osaaminen, enemmistö ei kokenut tarvetta päivittää substanssiosaamistaan. Hoivayrittäjät päivittävät jatkuvasti itse itseään työtehtävän mukaisesti. Vastauksissa tuli ilmi, että he haluavat pysyä ajan hermoilla ja huolehtivat siten itse aktiivisesti tiedon päivittämisestä. Oman hoitotyön osaamisen päivitystä tarvitsi reilu kolmannes. Hoitotyön osaamisen lisäksi kaivattiin päivitystä atk-osaamiseen sekä siirtymisessä hoitotyöstä johtotehtäviin. Mielenkiintoista oli, että hoivayrittäjistä kolmasosa näki myös opiskelijat mahdollisuutena päivittää omaa osaamista ajankohtaisimmilla opeilla.

Tutkimusaineistosta nousee esiin tuen tarpeeksi, että tulisi olla yksi taho, mistä tulevat hoivayrittäjät saisivat tietopaketin hoivayrittäjyyteen. Tukimuotoja on tarjolla valtava määrä, joten asioiden hakeminen ja etsiminen pitäisi olla helpompaa. Pitäisi olla yksi ja sama paikka tai henkilö, joka neuvoisi tai kertoisi, mihin kääntyä seuraavaksi. Verkostoituminen on tärkeää toisten yrittäjien kesken, koska silloin on joku jolta voi kysyä tai pyytää konsultaatioapua. Myös esiin nousutta mentorointi ajatusta tulisi kehittää.

Aiheena opinnäytetyö oli ajankohtainen ja mielenkiintoinen. Palvelujen saannin varmistamiseksi, tarve saada uusia hoivayrittäjiä alalle on suuri. Tulevaisuuden haasteena tuleekin olemaan, miten saadaan houkutelua uusia hoiva-alan yrittäjiä alalle. Lähitulevaisuudessa ikääntyneiden joukko on suuri ja tarvitaan lisää hoivapalveluita ja niiden tuottajia. Aihe auttoi ymmärtämään, miten haasteellista ja tärkeää hoivayrittäjyys on.

Jatkotutkimuksen aiheena olisi kiinnostavaa selvittää, miten toteuttaa hoivayrittäjien toivoman ”tahon, josta saisi apua ja ajankohtaista tietoa” järjestäminen. Koska hoivayrittäjien yrityshautomoa ei enää sellaisenaan ole, voisi tietopaketin kenties toteuttaa virtuaalisesti. Lohjan Laureassa olisi hyvät puitteet toteutukselle. Sairaanhoidajaopiskelijat voisivat tuottaa tietoa omasta näkökulmastaan hoivayrittäjyyskurssilla sivustolle ja liiketaloudenopiskelijat omasta näkökulmastaan. Lisäksi yrityslaboratorion mukana olo

mahdollistaisi erilaisten hoivayrittäjien tarvitsemien hankkeiden toteutuksen. Mentorointi verkostointia voisi jossain muodossa toteuttaa myös. Sivustolla hoivayrittäjät saisivat lisäksi näkyvyyttä ja heidät olisi helppo paikallisesti löytää. Myös haastattelusta lopettamisen vuoksi poisjääneiden ääni olisi hyvä saada esiin. Miksi toiminta loppui ja mitkä tekijät lopettamiseen vaikuttivat? Miten ja millaisin tukitoimin toiminnalla olisi ollut edellytyksiä jatkaa? Nämä tiedot olisivat varmasti arvokkaita uusien hoivayrittäjien aloittaessa toimintaansa.

Haasteellisinta opinnäytetyön tekemisessä oli aikataulujen ja haastattelujen yhteensovittaminen. Johtuen opinnäytetyön aikataulutuksesta, haastattelut toteutettiin kesällä. Lomakaudella oli haasteellista löytää kaikille sopivia aikoja tiukkaan aikatauluun. Kysymyslomake vaikutti selkeältä, mutta jälkikäteen huomasimme, että kysymyksiä olisi vielä voinut tarkentaa. Myös yhteensä 443 minuutin haastattelumateriaalin litterointi sanasta sanaan, vaati aikaa ja sinnikkyyttä.

Opinnäytetyön tekeminen oli haasteellinen, mutta opettavainen projekti. Erilaiset tutkimusmenetelmät aukenivat käyttökelpoisiksi työvälineiksi opinnäytetyöprosessin aikana. Tämän vajaan vuoden kestäneen opinnäytetyöprosessin myötä olemme kehittyneet tieteellisen tutkimusprosessin teossa huomasti. Seuraava mahdollinen työ olisikin huomattavasti helpompi toteuttaa osaamisen kehittymisen johdosta.

Kaikkein antoisinta työssä oli hoivayrittäjien haastattelut. Oli mielenkiintoista kuulla alan ammattilaisten kokemuksia hoivayrittäjyydestä. Haastatteluja tehdessämme pääsimme tutustumaan hoivayrityksiin ja niiden toimintaan. Omana tavoitteenamme oli suoriutua hyväksytysti opinnäytetyöprosessista ja samalla tuottaa tietoa, joka on hyödyllistä. Mielestämme saavutimme tavoitteemme hyvin.

Lähteet

Kirjat

- Debelak, D. 2006. Business models made easy. Canada: Entrepreneur Press.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 2005. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus.
- Eskola, J. & Vastamäki, J. 2010. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Juva. WS Bookwell Oy.
- Field, P. & Morse, J. 2010. Hoitotyön kvalitatiivinen tutkimus. Helsinki: Kirjayhtymä.
- Gillham, B. 2010. Research Interviewing. Wiltshire. Open University Press.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2009. Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Yliopistopaino: Helsinki.
- Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: WSOYPro Oy.
- Keskuskauppakamari. 2011. Yrityksen perustajan opas. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Krause, K. & Kiikkala, I. 1997. Hoitotieteellisen tutkimuksen peruskysymyksiä. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- Kuula, A. 2006. Tutkimusetiikka aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Kylmä, J. & Juvakka, T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Lojander, T. & Suonpää, J. 2004. FIRMA: Käytännön yritystoiminta. Helsinki: Otava.
- Lyytinen, J. & Piha, K. 2004. Yritä edes: 32 syytä ryhtyä yrittäjäksi. Helsinki: Talentum
- Martinkauppi-Vanninen, K. 2000, Sairaanhoidtaja yrittäjänä. Vantaa: Tummavuoren kirjapaino Oy.
- Metsämuuronen, J. 2008. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Mäkinen, O. 2006. Tutkimusetiikan ABC. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Paunonen, M. & Vehviläinen-Julkunen, K. 1997. Hoitotieteen tutkimusmetodiikka. Juva: WSOY.
- Puustinen, T. 2006. Avain omaan yritykseen. Piikkiö: Kirjakas.
- Sarajärvi, A. & Mattila, L. & Rekola, L. 2011. Näyttöön perustuva toiminta. Helsinki: WSOYpro.
- Tschudin, V. 2003. Ethics in Nursing. The caring relationship. UK; Elsevier Science.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Artikkelit

Kaitala, E. & Salminen, L. 2010. Terveysalan opettajien yrittäjyysosaaminen - tietoa, taitoa ja asenteita. Turun Yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. A:58/2010.

Kettunen, R. 2008. Toimialaraportti. Hoivanetti 1/2008, 5.

Rissanen, S & Karhunen, M. 2004. Hoivayrittäjien käsitykset yrittäjäkoulutuksesta. Teoksessa Rissanen, S. & Sinkkonen, S. (toim.) Hoivayrittäjyys. Juva: WS Bookwell Oy. 89-97.

Rissanen, S. Rautiainen, I. Sinkkonen, S. & Kosola, T. 2004. Hoivayrittäjyyden kuvaus ja yrittäjien kokemukset. Teoksessa Rissanen, S. & Sinkkonen, S. (toim.) Hoivayrittäjyys. Juva: WS Bookwell Oy. 68-85

Rissanen, S. & Sinkkonen, S. 2004. Hoivayrittäjyys tutkimuksen ja kehittämisen kohteena. Teoksessa Rissanen, S. & Sinkkonen, S. (toim.) Hoivayrittäjyys. Juva: WS Bookwell Oy. 6-11.

Rissanen, S. & Sinkkonen, S. 2004. Hoivayrittäjyyden käsite, tausta ja erityispiirteet. Teoksessa Rissanen, S. & Sinkkonen, S. (toim.) Hoivayrittäjyys. Juva: WS Bookwell Oy. 12-24.

Sinkkonen, S & Kosola, T. 2004. Hoivayrittäjäksi ryhtyminen perustamalla oma yritys: esimerkkinä päiväkotiyrittäjyys. Teoksessa Rissanen, S. & Sinkkonen, S. (toim.) Hoivayrittäjyys. Juva: WS Bookwell Oy. 30-31

Internet-lähteet

Ely-keskus. 2012. Palvelut. Viitattu 10.4.2012.
<http://www.ely-keskus.fi/fi/ELYkeskukset/Palvelut/Sivut/default.aspx>

Eura 2007. Viitattu 31.5.2012.
<https://www.eura2007.fi/rrtiepa/projekti.php?projektikoodi=S10638>

Finnvera. 2012. Viitattu 23.11.2012. <http://www.finnvera.fi/>

International Council of Nurses. 2011. Viitattu 10.6.2012. <http://www.icn.ch/about-icn/icns-mission/>

Kajanoja, J. 2005. Tilastokeskus. Mitä on hyvinvointi. Viitattu 5.4.2012.
http://www.stat.fi/tup/kuntapuntari/kuntap_3_2005_hyvinvointi.html

Kettunen, R. 2006. Sosiaalipalvelut. Toimialaraportti 18/2006. KTM:n ja TE-keskusten julkaisu. Viitattu 25.3.2012.
<http://www2.te-keskus.fi/new/esa/Palvelut/Yrityspalvelut/Sosiaalipalvelutrappi.pdf>

Koko. 2011. Toimintasuunnitelma. Viitattu 5.4.2012.
http://www.lansi.fi/koko/Materiaalit/Toimintasuunnitelma%20KOKO%20L-U%202011_ohry%20hyv_0212010.pdf

Laurean julkaisut 2006. Viitattu 31.5.2012. <http://markkinointi.laurea.fi/julkaisut/b/b17.pdf>

Laurea Cofi. 2012. Pumppu-hanke/Laurean osahanke. Viitattu 24.11.2012.
<http://www.laurea.fi/fi/cofi/hankkeet/Sivut/pumppu.aspx>

Laurea Lohja. 2012. Lohjan opintojaksotarjonta. Viitattu 10.6.2012.
<http://www.laurea.fi/fi/lohja/opiskelu/Sivut/Kev%C3%A4%202011-opintojaksotarjonta.aspx>

- Mattila, A. 2009. Duodecim. Hyvinvointi (Well-being). Viitattu 5.4.2012.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=ont00037
- Novago Yrityskehitys Oy. 2011. Yrittäjän tukena kaikissa vaiheissa. Viitattu 10.4.2012.
<http://www.novago.fi/palvelumme/>
- Patentti- ja rekisterihallitus. 2012. Virre. Viitattu 10.4.2012.
<https://virre.prh.fi/portal/dt?content.selectedChannel=frontPage>
- Saarinen, A. 2011. Pumppu-hanke: Pumppu käyntiin. Tulostettu 24.11.2012. <http://pumppu-hanke.blogspot.fi/2011/12/pumppu-kayntiin.html>
- Sairaanhoitajaliitto. 2012a. Yritykset. Viitattu 21.5.2012.
<http://www.sairaanhoitajaliitto.fi/sairaanhoitajaliitto/jasenyy/jasenlajit/sairaanhoitajayrittaja/yritykset/>
- Sairaanhoitajaliitto. 2012b. Kansainväliset yhteistyöverkostot. Viitattu 24.11.2012.
<http://www.sairaanhoitajaliitto.fi/sairaanhoitajaliitto/kansainvalisyys/kansainvaliset-yhteistyoverkosto/>
- Siltaniemi, A. Perälähti, A. Eronen, A. Londen, P. 2007. Julkaisu. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto Ry. Viitattu 11.4.2012.
http://www.stkl.fi/KS_Julkaisuk.pdf
- Spinno Enterprice Center. 2012. Viitattu 31.5.2012. <http://spinno.fi/faq/>
- STM. 2012. Hyvinvoinnin edistäminen. Viitattu 5.4.2012.
<http://www.stm.fi/hyvinvointi;jsessionid=37b8f54d2bbca778aef0c96cba69>
- Suomen Sairaanhoitajaliitto. 2012. Sairaanhoitajayrittäjä. Viitattu 30.4.2012.
<http://www.sairaanhoitajaliitto.fi/sairaanhoitajaliitto/jasenyy/jasenlajit/sairaanhoitajayrittaja/>
- Suomen yrittäjät. 2011. Yrittäjyys Suomessa perustietoa yrittäjyysopetuksesta. Viitattu 25.5.2012.
http://www.edu.fi/download/131222_Perustietoa_yrittajyydesta_2011.pdf
- TE-keskus. 2006. TE-keskus yrityksesi tukena. Viitattu 10.4.2012.
http://www2.te-keskus.fi/new/kaa/Yritys/Alkavien_yritysten_esite.html#Starttiraha
- TE-keskus. 2012. Naisyrittäjyys. Viitattu 21.5.2012.
<http://www.te-keskus.fi/Public/?nodeid=10536&area=7651&lang=1>
- Teso Akatemia. Hoivapalvelut. Valtakunnallinen terveys- ja sosiaalialan palveluiden hakupalvelu. Viitattu 21.5.2012.
<http://www.hoivahakemisto.fi/organization?category=area.Uusimaa&page=12>
- Teso Ry. 2012. TESO Ry:n toiminta. Viitattu 30.4.2012.
http://www.tesory.com/index.php?mode=content&page_id=66
- THL. 2009. Yksityinen palveluntuotanto sosiaali- ja terveystalouksissa. Viitattu 23.3.2012.
http://www.stakes.fi/tilastot/tilastotiedotteet/2011/Tr33_11.pdf
- THL. 2010. Yksityiset terveystalouksissa. Viitattu 23.3.2012.
<http://www.stakes.fi/FI/Tilastot/Aiheittain/Terveystalouksissa/yksityisetterveystalouksissa.htm>
- THL. 2012. Yksityinen palveluntuotanto sosiaali- ja terveystalouksissa 2009. Viitattu 25.5.2012.
<http://www.stakes.fi/FI/tilastot/aiheittain/Sosiaalipalvelut/Yksityinenpalveluntuotanto.htm>

Työ- ja elinkeinotoimisto. 2010. Yrittäjäyyspalvelu. Viitattu 10.4.2012.
http://www.mol.fi/mol/fi/04_yrittaminen/index.jsp

Työsuojeluhallinto. 2011. Henkinen hyvinvointi työssä. Viitattu 5.4.2012.
<http://www.tyosuojelu.fi/fi/hyvinvointi>

Uudenmaan yrittäjät. 2012. Kuusi työhyvinvointiin vaikuttavaa aluetta. Viitattu 21.5.2012.
http://www.yrittajat.fi/fi-FI/yrittajaihmisena/hyvinvointi/tyohyvinvoinnin_kuusi_tekijaa/

Uudenmaan yrittäjät. 2012. Yrittäjän kunto on yrityksen elinehto. Viitattu 21.5.2012.
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/yrittajaihmisena/yrittajanhyvinvointi/>

Uusyrityskeskukset Ry. 2011. Tietoa meistä. Viitattu 9.6.2012.
<http://www.uusyrityskeskus.fi/tietoa-meist%C3%A4>

Varma. 2012. Viitattu 23.11.2012.

<https://www.varma.fi/fi/PdfDocuments/Anonymous/Julkaisut/YrittajaYritys/TyELVakuuttaminen.pdf>

Verohallinto. 2011. Yritys- ja yhteisöasiakkaat. Viitattu 10.4.2012.
http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat

Varto, J. 2005. Laadullisen tutkimuksen metodologia. Viitattu 19.3.2012.
http://arted.uiah.fi/synnyt/kirjat/varto_laadullisen_tutkimuksen_metodologia.pdf

Willner, H. 2011. Pumppu hanke käynnistyi. Viitattu 8.11.2012.
<http://pumppu-hanke.blogspot.fi/>

Yrityshaku. 2012. Yrittäjät. Viitattu 21.5.2012.
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/yrityshaku/haku/?Tol2008Code=Q>

Kuviot

Kuvio 1. Opinnäytetyön keskeiset käsitteet.....	8
Kuvio 2. Palvelun tuottajien tarjoamat tukimuodot.....	15
Kuvio 3. Esimerkki aineiston ryhmittelystä luokiksi.....	29

Kuvat

Kuva 1. Yrittäjätunnus on Sairaanhoidajaliiton yhteisömerkki.....	17
---	----

Taulukot

Taulukko 1. Tutkimuksen aikataulu.....	28
Taulukko 2. Tutkimukseen osallistuneiden yrittäjien taustatiedot.....	31

Liitteet

Liite 1. Tiedote tutkimukseen osallistujalle puhelimitse	49
Liite 2. Tiedote tutkimuksesta sähköpostitse	50
Liite 3. Kirjallinen tietoinen suostumus tutkimukseen	51
Liite 4. Teemahaastattelun runko	52
Liite 5. Taustatietolomake	53
Liite 6. Sisällön analyysi: Kysymys 1a.....	55

Liite 1. Tiedote tutkimukseen osallistujalle puhelimitse

Hyvää huomenta/päivää,

Olen Sanna Kuparinen/Marika Suomi ja soitan teille opinnäytetyömme tiimoilta. Olemme Lohjan Laurean sairaanhoitajaopiskelijoita ja teemme opinnäytetyötä aiheenamme Uusyrityspalvelut hyvinvoinnin toimijoiden näkökulmasta - miten tukea uusia hyvinvointiyrittäjiä. Hyvinvointiyrittäjistä olemme valinneet hoivayrittäjät ja nimenomaisesti sairaanhoitaja tutkinnon suorittaneet hoivayrittäjät. Olemme valinneet teidät työhömmе mukaan ja haluaisimme haastatella teitä aiheesta.

Haastattelu toteutetaan teemahaastatteluna ja kysymyksiä on 5 kappaletta. Teemoja tarkennetaan tarvittaessa lisäkysymyksillä. Kysymykset käsittelevät yrityksen tuen tarvetta ja eri tukimuotoja. Haastatteluun olisi hyvä varata tunti aikaa.

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää millaiset ovat hoivayrittäjyyden lähtökohdat sekä uusien hoivayrittäjien tukimuotojen selvittäminen ja kehittämistarpeen kartoittaminen. Tutkimuksen tavoitteena on hyvinvointi hoivayrittäjien tukeminen. Työ kuuluu osana Pumppu- ja Koko-hankkeeseen.

Koko-hankkeen tavoitteena on parantaa alueen kilpailukykyä keskittämällä ja tekemällä yhteistyötä naapurialueiden ja metropolialueen kanssa. Tarkoituksena on viedä eteenpäin vireää ja yhtenäistä talousaluetta, jossa alueen yrittäjillä, asukkailla, oppilaitoksilla, muilla toimijoilla ja vierailijoilla on hyvät mahdollisuudet toimia ja yrittää. Pumppu-hankkeen tarkoituksena on saada aikaan toimivia ja tehokkaita monituottajamalleja, luoda uusia tuotteita, palveluita ja niiden tuottajia. Hyvinvointipalveluihin kehitetään uusia yhteistyön käytäntöjä ja prosesseja ja tuotteistamismalleja.

Haastattelut on tarkoitus toteuttaa kesä- heinäkuun aikana Teille sopivana ajankohtana. Haastattelut tapahtuisivat teidän luonanne. Haluatteko lähteä tutkimukseen mukaan?

Haastattelu-aika ja paikka?

Liite 2. Tiedote tutkimuksesta sähköpostitse

Tiedote tutkimuksesta sähköpostitse

Olemme Lohjan Laurean sairaanhoitajaopiskelijoita ja teemme opinnäytetyötä aiheenamme Uusyrityspalvelut hyvinvoinnin toimijoiden näkökulmasta - miten tukea uusia hyvinvointiyrittäjiä. Hyvinvointiyrittäjistä olemme valinneet hoivayrittäjät ja nimenomaisesti sairaanhoitaja tutkinnon suorittaneet hoivayrittäjät, jotka ovat perustaneet yrityksensä. Olemme valinneet teidät työhömmme mukaan ja haluamme haastatella teitä aiheesta.

Haastattelu toteutetaan teemahaastatteluna ja kysymyksiä on 5 kappaletta. Teemoja tarkennetaan tarvittaessa lisäkysymyksillä. Kysymykset käsittelevät yrityksen tuen tarvetta ja eri tukimuotoja. Haastatteluun olisi hyvä varata tunti aikaa. Haastattelut toteutetaan teidän luonanne.

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää millaiset ovat hoivayrittäjyyden lähtökohdat sekä uusien hoivayrittäjien tukimuotojen selvittäminen ja kehittämistarpeen kartoittaminen. Tutkimuksen tavoitteena on hyvinvointi hoivayrittäjien tukeminen. Työ kuuluu osana Pumppu- ja Koko-hankkeeseen.

Koko-hankkeen tavoitteena on parantaa alueen kilpailukykyä keskittämällä ja tekemällä yhteistyötä naapurialueiden ja metropolialueen kanssa. Tarkoituksena on viedä eteenpäin vireää ja yhtenäistä talousaluetta, jossa alueen yrittäjillä, asukkailla, oppilaitoksilla, muilla toimijoilla ja vierailijoilla on hyvät mahdollisuudet toimia ja yrittää. Pumppu-hankkeen tarkoituksena on saada aikaan toimivia ja tehokkaita monituottajamalleja, luoda uusia tuotteita, palveluita ja niiden tuottajia. Hyvinvointipalveluihin kehitetään uusia yhteistyön käytäntöjä, prosesseja ja tuotteistamismalleja.

Yhteystiedot:

Sanna Kuparinen

Marika Suomi

Sairaanhoitajaopiskelijat Laurea Lohja

Linkit hankkeisiin:

Pumppu: http://www.innopark.fi/attachments/pumppu_tiedote_20-12-2011.pdf

Koko: <http://www.xn--lnsi-loa.fi/koko/default.asp?sivu=151&alasivu=151&kieli=246>

Liite 3. Kirjallinen tietoinen suostumus tutkimukseen

SUOSTUMUS TUTKIMUKSEEN OSALLISTUMISESTA

Minä suostun siihen, että Sanna Kuparinen ja Marika Suomi haastattelevat minua Lohjan Laurean ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä varten. Haastattelun aiheena on Uusyrityspalvelut hyvinvoinnin toimijoiden näkökulmasta - miten tukea uusia hyvinvointiyrittäjiä. Työn tarkoituksena on selvittää millaiset ovat hoivayrittäjyyden lähtökohdat sekä uusien hoivayrittäjien tukimuotojen selvittäminen ja kehittämistarpeen kartoittaminen. Tutkimuksen tavoitteena on hyvinvointi hoivayrittäjien tukeminen. Työ kuuluu osana Pumppu- ja Koko-hankkeeseen

Haastattelu toteutetaan teemahaastatteluna ja se nauhoitetaan. Osallistuminen haastatteluun on vapaaehtoista ja haastateltavalla on oikeus koska tahansa keskeyttää haastattelu.

Sanna kuparinen ja Marika Suomi kirjoittavat haastatteluaineiston tekstiksi ja analysoivat aineiston tutkimuskysymysten mukaisesti. Haastatteluaineisto säilytetään turallisessa paikassa ja tietokoneella tiedot säilytetään salasanan takana. Aineisto on vain opinnäytetyön tekijöiden käytettävissä ja heitä ohjaavan opettajan katsottavissa. Yritysten nimiä ei mainita, eikä haastateltavia voi tunnistaa. Kun opinnäytetyö on valmis, nauhoitetut haastattelut ja raakamateriaali hävitetään luotettavasti. Valmiiksi litteroitu, anonymi aineisto on Pumppu-hankkeen käytettävissä. Opinnäytetyö on luonteeltaan julkista, joten lopullinen työ itsessään on kaikkien luettavissa, ja sitä voidaan esitellä myös julkisesti. Opinnäytetyö julkaistaan Theseus.fi sivustolla, joka on ammattikorkeakoulujen julkaisuarkisto ja sieltä löytyy kaikki Suomen ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt ja julkaisut.

Paikka ja päiväys:.....

Allekirjoitus:.....

Liite 4. Teemahaastattelun runko

- 1. Millaiset ovat hoivayrittäjyyden lähtökohdat?**
  - a. Miten olet päätenyt hoivayrittäjäksi?
  - b. Mitä haluat/odotat hoivayrittäjyydeltä?
  - c. Mistä tuli kipinä lähteä hoivayrittäjäksi? (kotoa, koulusta...)
  - d. Millaista lisäkoulutusta olet hankkinut ennen yrityksen perustamista ja yrittäjyyden aikana?

- 2. Millaista tukea kaipaat tai olisit kaivannut yrityksen perustamisvaiheessa?**
  - a. Saiko mistään neuvoja, konkreettista apua? Millaista? Mille aihealueelle?
  - b. Minkälaisen tuen kokee itselleen tärkeäksi tai vähemmän tärkeäksi?
  - c. Miten tuentarve eroaa toisistaan alkuvaiheessa ja myöhemmin?
  - d. Jos aloittaisit nyt yrittäjänä, mitä tukea tarvitsisit? (verrattuna omaan aloitukseen aikanaan)

- 3. Millaisia tukimuotoja yrittäjille on tarjolla?**
  - a. Tiedätkö millaisia eri tukimuotoja on? Millaisia?
  - b. Oletko itse hyödyntänyt tukimuotoja?
  - c. Tarvittaessa kerrotaan eri tukimuodoista, kokeeko että olisi tarvinnut näitä jos olisi tiennyt tarjonnasta?
  - d. Mitkä tukimuodot vähemmän tarpeellisia?

- 4. Miten hoivayrittäjien erityistarpeet on huomioitu?**
  - a. mitä erityispiirteitä haastateltava kokee hoivayrittäjillä olevan ja miten nämä ovat huomioitu?
  - b. Naisyrittäjyys (perheen ja työn yhdistäminen, sukupuolisidonnaisuus, rahoitusvaikeudet, verkostojen puuttuminen, sopivan yrittäjäkoulutuksen puute: Sairaanhoidajaopinnoissa? Lisäkoulutuksessa?
  - c. Pienyrittäjyys (kasvutavoitteita, muiden palkkaaminen)
  - d. eettisyys ja ammatillisuus (psyhykinen jaksaminen)
  - e. valtion ja kunnan ohjaus (lait ja määräykset)
  - f. epätaydelliset markkinat (kilpailu kunnan kanssa, asiakkaiden tavoitus)
  - g. Koetko tarvitsevasi päivitystä omaan hoitotyön osaamiseen?

- 5. Miten tukimuotoja tulisi mielestäsi kehittää?**
  - a. Oman yrityksen kehittämisen kannalta?
  - b. Saatavuuden, tiedottamisen kannalta?
  - c. Tulevien uusien yrittäjien kannalta?

Liite 5. Taustatietolomake

Sukupuoli *

- Nainen
- Mies

Ikä *

- 20-29 vuotta
- 30-39 vuotta
- 40-49 vuotta
- 50-59 vuotta
- 60-69 vuotta

Tutkinto*

- Opisto
- AMK
- Korkeakoulu

Millainen yritysmuotonne on? * Kuinka monta työntekijää teillä on?

- Toiminimi
- Avoin yhtiö
- Kommandiittiyhtiö
- Osakeyhtiö
- Osuuskunta

Millaisia palveluita yrityksenne tuottaa? *

- Palveluita vanhuksille
- Palveluita mielenterveyskuntoutujille
- Palveluita kehitysvammaisille
- Kotisairaanhoidon palvelut

Ensihoito

Kuinka monta vuotta olette toimineet yrittäjänä? *

0-2 vuotta

3-5 vuotta

6-10 vuotta

Yli 10 vuotta

Työkokemus hoiva-alalla ennen hoivayrittäjäksi ryhtymistä? *

0-2 vuotta

3-5 vuotta

6-10 vuotta

Yli 10 vuotta

Liite 6. Sisällön analyysi: Kysymys 1a

Millaiset ovat hoivayrittäjyyden lähtökohdat?

Miten olet päätenyt hoivayrittäjäksi?

PELKISTETYT ILMAUKSET	ALAKATEGORIA	YLÄKATEGORIA	PÄÄKATEGORIA
<i>" Olin oikeeseen aikaan oikeassa paikassa"</i> Haastattelu 8	Oikeeseen aikaan oikeassa paikassa ja vahva halu	Oikea aika ja paikka	Oikea aika ja paikka
<i>" Et oikeeseen aikaan ... oikeaan aikaan oikeassa paikassa aika paljon"</i> Haastattelu 3	Oikeeseen aikaan, oikeassa paikassa hyvällä työkokemuksella.		
<i>" Olen vaan kerännyt vuosikymmenten saatossa omaa hoitoideologiaa pohjalta mitä olen nähnyt, kuullut ja kokenut"</i> Haastattelu 6	Pitkäaikainen haave ja työkokemuksen kerääminen	Pitkä työkokemus	
<i>" pikkuhiljaa mielenkiinto sitten vaan heräsi ja tuli tilaisuus lähteä yrittäjäksi"</i> Haastattelu 5	Pitkä työkokemus ja sopiva tilaisuus		
<i>" mä halusin alkaa tekemään lisätyötä"</i> Haastattelu 4	Lisätyö	Omanlainen työ	
<i>" on nähnyt tilauksen asiakaskuntaan joka on jäänyt muiden palveluiden ulkopuolelle"</i> Haastattelu 2	Asiakkaita palveluiden ulkopuolella		
<i>" jos mä teen sitä hoitotyötä niin mä haluan tehdä sen kunnolla"</i> Haastattelu 7	Halu tehdä työ kunnolla		
<i>"Alunperin kun suunnittelimme tätä yhteistyössä puoli vuotta aikaisemmin et mikä on kohderyhmä"</i> Haastattelu 11	Halu tarjota erilaista palvelua		
<i>" kimmoke lähteä laittaa omaa ja tarjota omanlaista"</i> Haastattelu 1	Pitkän prosessin tuloksena omanlaista hoitoa tarpeeseen		

<p><i>" Et vähän niin kuin vahingossa, ei musta koskaan yrittäjä pitänyt tulla" Haastattelu 9</i></p>	<p>Vahingossa avautui tie yrittäjyyteen</p>	<p>Tilaisuus</p>	
<p><i>" Ja mä oon sellainen et mä haluan tietää. Jes, ja sit se oikeestaan tapahtu mutkien kautta" Haastattelu 10</i></p>	<p>Tiedonhalu ja tilaisuus osa-aikaiseen yrittäjyyteen</p>		